

B.3 Gescheiden houden van afvalstoffen

B.3.1 Inleiding / leeswijzer / afbakening

B.3.1.1 Het belang van het gescheiden houden van afvalstoffen

Het gescheiden houden van afvalstoffen is een middel om het afvalbeheer op een veilige manier te laten plaatsvinden en zoveel mogelijk voorbereiding voor hergebruik en recycling te behalen. Voor diverse componenten worden door scheiding aan de bron de meest zuivere en daardoor meest hoogwaardig toepasbare afvalstoffen verkregen, die bovendien vaak voor meerdere recycling cycli beschikbaar blijven. Daarmee draagt afvalscheiding bij aan een circulaire economie. De mogelijkheden voor recycling van afvalstoffen worden voor een belangrijk deel bepaald door de aard en samenstelling van de afvalstoffen. Het is belangrijk dat bij het ontstaan en het verder beheer van afvalstoffen rekening wordt gehouden met de recyclingmogelijkheden en mogelijkheden voor hergebruik. Dit betekent dat het wenselijk of noodzakelijk is dat bepaalde afvalstoffen na het ontstaan en tijdens de gehele afvalbeheerketen gescheiden worden gehouden (bronscheiding), dan wel dat nascheiding plaatsvindt.

Echter, ook andere redenen kunnen het noodzakelijk maken om voor bronscheiding te kiezen. Het kan dan gaan om arbo-regelgeving waaronder veiligheidsrisico's voor werknemers en personen die de locatie bezoeken (gevaarlijke afvalstoffen zoals klein chemisch afval (KCA), gasflessen, brandblussers en asbest), milieuhygiënische risico's (bijvoorbeeld geïmpregneerd C-hout), wetgeving (bijvoorbeeld afgedankte elektr(on)ische apparatuur) en andere niet-afvalregelgeving.

B.3.1.2 Doel van dit hoofdstuk

In dit hoofdstuk wordt uitgewerkt welke afvalstoffen gescheiden moeten worden gehouden, door wie en op welke wijze. Ook wordt aangegeven in welke gevallen afvalstoffen toch bij elkaar gevoegd mogen worden en wat daarvan de juridische consequenties zijn zoals een eventuele vergunningplicht.

Regels en verplichtingen voor het gescheiden houden van afvalstoffen hangen onder meer af van de herkomst van de afvalstoffen en de plek in de keten waar handelingen met afvalstoffen plaatsvinden. Het vormt een complex wettelijk geheel. Het eerste doel van dit hoofdstuk is daarom de hoofdlijnen van dit geheel te schetsen. Dit is informatief en beoogt dat zowel personen en bedrijven die afval produceren als actoren in de afvalbeheerketen (inzamelaars/verwerkers) en overheidsorganen (gemeenten/omgevingsdiensten) een eerste beeld van deze regels krijgen.

Het belangrijkste doel van dit hoofdstuk is een nadere uitwerking van een aantal wettelijke kaders in de vorm van beleid rond het gescheiden houden van afvalstoffen. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- Uitgangspunten en beleid waar gemeenten rekening mee moeten houden bij beleid voor gescheiden inzameling van afvalstoffen.
- Nadere invulling van de regels rond de voorzieningen van gemeenten om afval op milieustraten gescheiden te houden.
- In welke gevallen scheiden aan de bron kan worden gevergd van bedrijven waar afval ontstaat.

B.3.1.3 Enkele noodzakelijke begrippen

Voor een goed begrip van de regels die gelden voor scheiden van afvalstoffen – en dus ook voor een goed begrip van dit hoofdstuk – is vooraf het volgende van belang:

'voorafgaand aan afvalbeheer' versus 'tijdens afvalbeheer'

Regels voor gescheiden houden van afvalstoffen in de fase 'voorafgaand aan afvalbeheer' verschillen op aantal punten van de regels 'tijdens afvalbeheer'. Van afvalbeheer³⁸ is sprake vanaf een (eerste) feitelijke afgifte van het afval.

- Er is dus in ieder geval sprake van afvalbeheer bij activiteiten van professionele inzamelaars en verwerkers van ingenomen afval. Dit geldt weer niet voor het afval dat in de eigen kantine of op het eigen kantoor van de inzamelaar of verwerker; die afvalstoffen moeten nog worden ingezameld of afgegeven.
- Op een milieustaat is sprake van afvalbeheer vanaf het moment dat het afval is afgegeven of in de daartoe bestemde voorziening is gedeponeed. Hetzelfde geldt voor afval dat is gedeponeed in een prullenbak in de openbare ruimte of een ondergrondse inzamelvoorziening in een woonwijk.
- Ook binnen eenzelfde rechtspersoon (bijvoorbeeld tussen vestigingen van eenzelfde bedrijf) betekent dat er na de afgifte sprake is van afvalbeheer.³⁹
- Er is sprake van 'voorafgaand aan afvalbeheer' wanneer op locatie bij een ander werkzaamheden worden verricht en afvalstoffen die bij de werkzaamheden vrijkomen mee worden genomen naar de eigen bedrijfslocatie. Gedacht kan worden aan een hovenier of onderhoudsmonteur die bij zijn werkzaamheden op locatie ontstane afvalstoffen⁴⁰ meeneemt naar zijn eigen locatie (zie ook paragraaf B.4.5.1 van het LAP).
- Opslag van afvalstoffen op de plaats van ontstaan – dus bij de producent / primaire ontdoener – is 'voorafgaand aan afvalbeheer'. Vindt op de plaats van ontstaan echter bewerking plaats anders dan verkleinen of persen ten behoeve van opslag, dan is wel sprake van afvalbeheer.

categorieën afvalstoffen

Wanneer in dit hoofdstuk wordt gesproken over categorieën van afvalstoffen wordt bedoeld op de categorieën zoals die zijn opgenomen in bijlage II van het Besluit activiteiten leefomgeving (verder: Bal). Deze bijlage bevat 144 categorieën van afvalstoffen die zijn genummerd van 1 t/m 112, maar omdat er 32 een A- en een B-variant kennen komt het totaal uit op 144. Bij deze 32 met een A- en B-variant is A de variant die vanwege verontreinigingen wordt aangemerkt als gevaarlijk afval. Bij B betreft het een vergelijkbare afvalstof, maar dan de niet-gevaarlijke variant. Zonder nadere specificering wordt in dit hoofdstuk met 'categorieën' bedoeld op ieder van de 144 in het Bal genoemde categorieën afzonderlijk. De A- en B-variant van eenzelfde categorienummer zijn dan dus verschillende categorieën. In gevallen waarin iets anders wordt bedoeld worden expliciet begrippen als 'categorienummer' of 'A- en B-variant van eenzelfde categorienummer' gebruikt.

indeling afvalstoffen in dit hoofdstuk

Om dit hoofdstuk goed te laten aansluiten bij de geldende wet- en regelgeving op het gebied van het gescheiden houden van afvalstoffen wordt in dit hoofdstuk de volgende indeling aangehouden:

a) *huishoudelijke afvalstoffen*

Afvalstoffen afkomstig uit particuliere huishoudens, behoudens voor zover het ingezamelde bestanddelen van die afvalstoffen betreft.

Voor dit hoofdstuk is met name relevant dat – zeker voor de regels in het Bal rond gescheiden houden – we alleen in de fase voorafgaand aan afvalbeheer spreken van huishoudelijk afval. Na inzameling wordt het beschouwd als bedrijfsafval of gevaarlijk afval.

b) *bedrijfsafvalstoffen*

Afvalstoffen, niet zijnde huishoudelijke afvalstoffen of gevaarlijke afvalstoffen.

³⁸ Definitie beheer van afvalstoffen uit Wm: "inzameling, vervoer, nuttige toepassing en verwijdering van afvalstoffen, met inbegrip van het toezicht op die handelingen en de nazorg voor stortplaatsen na sluiting en met inbegrip van de activiteiten van afvalstoffenhandelaars en afvalstoffenmakelaars".

³⁹ Volgens art. 1.1, lid 5, onder b Wm wordt onder 'zich door afgifte ontdoen van afvalstoffen' mede verstaan: het voor nuttige toepassing of verwijdering brengen van afvalstoffen vanuit een inrichting (onder Ow: locatie) naar een elders gelegen inrichting (locatie) die aan dezelfde natuurlijke of rechtspersoon behoort.

⁴⁰ De Nota van toelichting bij het Bal spreekt hier expliciet van 'zijn' afvalstoffen. Indien een hovenier tevens afval meeneemt dat al bij werkzaamheden door een ander zijn ontstaan is wel sprake van 'afvalbeheer'.

Het betreft voor dit hoofdstuk alle afvalstoffen met uitzondering van [1] niet ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen, [2] gevaarlijke afvalstoffen en [3] bouw- en sloopafval.

c) *gevaarlijke afvalstoffen*

Afvalstoffen die een of meer van de in bijlage III bij de [kaderrichtlijn afvalstoffen](#) genoemde gevaarlijke eigenschappen bezitten.

Voor Nederland betreft dit afvalstoffen die op basis van de [Regeling Europese afvalstoffenlijst](#) als gevaarlijk worden aangemerkt. Deze zijn in de Regeling gemarkeerd met een *

d) *bouw- en sloopafval*

Afvalstoffen die geproduceerd worden door bouw- en sloopwerkzaamheden..

Voor zover het gaat om bouw- en sloopafval dat vrijkomt bij activiteiten aan bouwwerken⁴¹, is uitsluitend paragraaf B.3.6 'Bouw- sloopafval van bouwwerken' aan de orde en niet het algemene beleid voor bedrijfsafval of gevaarlijk afval.

bronscheiding / nascheiding / sorteren

In de praktijk wordt soms een onderscheid gemaakt tussen de begrippen sorteren van monostromen en het nascheiden van gemengd afval. In dit hoofdstuk wordt geen onderscheid gemaakt tussen deze begrippen.

Voor dit hoofdstuk is relevant dat via scheiding een monostroom kan worden verkregen die zowel kwalitatief als kwantitatief geschikt is voor recycling of hergebruik. Hiervoor wordt onderscheid gemaakt tussen bron- en nascheiding. Bij *bronscheiding* wordt het afval op de locatie waar deze zijn ontstaan (bij de ontdoener) gescheiden gehouden. Ook een brengvoorziening voor monostromen, zoals de papier- of glasbak, valt onder bronscheiding.⁴² In het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen wordt met *gescheiden inzameling* ook bedoeld op bronscheiding. Bij *nascheiding* (ofwel scheiding achteraf) wordt het afval op de locatie waar deze zijn ontstaan (bij de ontdoener) ingezameld in de vorm van gemengd afval en na inzameling gescheiden in deelstromen. Ook bij het gebruik van brengvoorzieningen voor een combinatie van stromen, zoals een PMD-bak, spreken we van nascheiding wanneer deze stromen achteraf van elkaar worden gescheiden.

mengen / opbulken

Zowel de kaderrichtlijn afvalstoffen (Kra) als de Omgevingswet (Ow) en het Bal kennen geen definitie van 'mengen'. In het LAP wordt onder 'mengen' verstaan:

*het samenvoegen van afvalstoffen die qua aard, samenstelling of concentraties van aanwezige componenten niet met elkaar vergelijkbaar zijn alsook het samenvoegen van afvalstoffen met andere stoffen dan afvalstoffen*⁴³.

Mengen betreft in elk geval het samenvoegen van afvalstoffen die vallen binnen verschillende afvalcategorieën, waaronder ook het verdunnen van afvalstoffen. Maar ook bij het samenvoegen van afvalstoffen binnen één afvalcategorie kan sprake zijn van niet vergelijkbare afvalstoffen en dus van mengen. Het mengen binnen 1 categorie leidt nooit tot vergunningplicht (tenzij het gaat om categorie 10, 11, 110 en 111 van bijlage II Bal).

Waar in dit hoofdstuk wordt gerefereerd aan categorie 10, 11, 110 en/of 111 van bijlage II Bal moet - tot dat het Bal daadwerkelijk in werking treedt - worden gelezen categorie 10, 11, 107 en/of 108 van bijlage 11 Activiteitenregeling milieubeheer.

Bij het samenvoegen van afvalstoffen die qua aard, samenstelling en concentraties aanwezige componenten wél vergelijkbaar zijn spreken we niet van mengen maar van 'opbulken'. Dit komt met name voor bij afvalstoffen die afkomstig zijn uit eenzelfde productieproces en/of van eenzelfde type werk. Het gaat dan sowieso om afvalstoffen die vallen onder dezelfde afvalcategorie. Hierdoor is (bepaalde kwaliteitsklassen grond en baggerspecie uitgezonderd) bij opbulken nooit sprake van vergunningplicht.

⁴¹ Een bouwwerk is in de Ow gedefinieerd als: "constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties".

⁴² Zie ook in overweging 42 van de kaderrichtlijn afvalstoffen

⁴³ Voor het onderscheid tussen afvalstoffen en niet-afvalstoffen wordt verwezen naar hoofdstuk B.6

B.3.1.4 [Afbakening van dit hoofdstuk en relatie met hoofdstuk 'Vergunnen van mengen' \(D.4\)](#)

Dit hoofdstuk gaat primair over de vraag wanneer afvalstoffen die vrijkomen ook gescheiden moeten worden gehouden. Dit kan zowel de fase 'voorafgaand aan afvalbeheer' als de fase 'tijdens afvalbeheer' betreffen. Dit hoofdstuk beschrijft ook wanneer mengen toch is toegestaan en wanneer mengen een vergunningplichtige activiteit is.

In hoofdstuk D.4 van het LAP is het toetsingskader voor het al dan niet verlenen van vergunningen voor mengen van afvalstoffen opgenomen.

B.3.2 Algemene uitgangspunten voor bronscheiding en nascheiding

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al is aangegeven

- is het gescheiden houden van afvalstoffen een middel om afvalbeheer op een veilige manier te laten plaatsvinden en zoveel mogelijk voorbereiding voor hergebruik en recycling te behalen,
- is belangrijk dat bij het ontstaan en het verder beheer van afvalstoffen rekening wordt gehouden met de recyclingmogelijkheden en mogelijkheden voor hergebruik, en
- is het wenselijk of noodzakelijk dat afvalstoffen na het ontstaan en tijdens de gehele afvalbeheerketen gescheiden worden gehouden, dan wel dat nascheiding plaatsvindt.

Als algemene uitgangspunten voor het aan de bron gescheiden houden van afvalstoffen dan wel het kiezen voor nascheiding geldt het volgende

1. Scheiding aan de bron is zinvol als
  - het resulteert in recyclaat dat geschikt is of geschikt gemaakt kan worden als grondstof op ten minste hetzelfde of een vergelijkbaar niveau als de oorspronkelijke grondstof, en
  - er voor het verkregen recyclaat een afzetmarkt is, dan wel kan worden gecreëerd, en
  - de eventuele meerkosten van het afvalbeheer bij bronscheiding en vervolgens gescheiden inzameling maatschappelijk aanvaardbaar zijn ten opzichte van de kosten van het afvalbeheer bij ongescheiden inzameling, en
  - de extra handelingen voor het gescheiden houden en gescheiden inzamelen maatschappelijk aanvaardbaar zijn; er wordt ontdoeners niet meer gevraagd dan wat redelijk is.
2. Voor sommige afvalstoffen kan het met het oog op het minimaliseren van veiligheidsrisico's voor inzamelaars wenselijk zijn dat afvalscheiding aan de bron plaatsvindt.
3. Nascheiding kan een alternatief zijn voor scheiding aan de bron als
  - er methoden voor mechanische nascheiding van gemengd afval operationeel zijn die leiden tot recyclaat in minimaal vergelijkbare kwaliteit en hoeveelheden als bij bronscheiding het geval zou zijn, en
  - nascheiding niet leidt tot grotere veiligheidsrisico's voor inzamelaars of verwerkers dan wanneer scheiding aan de bron plaatsvindt, en
  - nascheiding niet leidt tot een residuroom die moet worden gestort terwijl een stortverbod geldt en het in strijd is met de minimumstandaard, en
  - zeker is dat nascheiding ook daadwerkelijk plaatsvindt.
4. Nascheiding als aanvulling op bronscheiding (is dus nascheiden van gemengd afval dat overblijft nadat bronscheiding van bepaalde materiaalstromen al heeft plaatsgevonden), heeft meerwaarde als
  - dit leidt tot extra recyclaat, en
  - er een afzetmarkt is dan wel kan worden gecreëerd voor het vrijkomende recyclaat, en
  - nascheiding leidt niet tot een residuroom die moet worden gestort, en
  - de eventuele meerkosten van het afvalbeheer bij nascheiding maatschappelijk aanvaardbaar zijn.

Deze uitgangspunten

- vloeien tevens voort uit de wet- en regelgeving ten aanzien van gescheiden houden van afvalstoffen; zo is bij het opstellen van het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen (ter implementatie van artikel 10 van de kaderrichtlijn afvalstoffen) nadrukkelijk ook gekeken of bronscheiden leidt tot een (meer) bruikbaar materiaal, of gescheiden houden aan de bron geen te zware belasting voor de ontdoener is, etc.

- zijn de basis voor een verdere beleidsmatige invulling van die regelgeving in het LAP. Zo spelen zij een rol bij de vraag wanneer scheiden van bedrijfsafval geveerd kan worden (paragraaf B.3.4.2).
- vormen direct een toetsingskader voor gevallen waarin dit niet middels regelgeving en beleid is neergelegd (zie bijvoorbeeld paragraaf B.3.3.2.2 onder de kop "Overige afvalstromen").

B.3.3 Afval van huishoudens

B.3.3.1 [Regelgeving rond gescheiden afgifte door particulieren](#)

Voor een particulier huishouden geldt op landelijk niveau geen wettelijke verplichting om binnen het eigen huishouden afval te scheiden. De regels met betrekking tot het gescheiden houden van afvalstoffen uit het Bal gelden niet voor huishoudelijke afvalstoffen die nog niet zijn ingezameld of afgegeven (art. 3.39, lid 2 Bal). Dit laat echter onverlet dat gemeenten wel verplicht zijn om voor bepaalde afvalstromen gescheiden inzameling te organiseren en geacht worden gescheiden houden van afvalstoffen door huishoudens in hun gemeenten te stimuleren. Gemeenten kunnen hiertoe ook een verplichting tot gescheiden aanbidding van bestanddelen van huishoudelijke afvalstoffen opnemen in hun afvalstoffenverordening of omgevingsplan.

Vanaf afgifte of inzameling valt het ingezamelde afval onder dezelfde regels als gelden voor bedrijfsafval (paragraaf B.3.4) of gevaarlijk afval (paragraaf B.3.5).

Het voorgaande is weergegeven in onderstaande samenvattende tabel (tabel 2).

tabel 2 Regelgeving betreffende afvalscheiding door huishoudens

fase	binnen 1 categorie	met andere stoffen dan afvalstoffen	met gevaarlijk afval van eenzelfde categorienummer (met de A-variant)	met afval van verschillende categorienummers
voorafgaand aan afvalbeheer	binnen particuliere huishoudens geldt geen wettelijke verplichting op nationaal niveau om het eigen afval te scheiden - gemeenten bieden gescheiden inzameling wel aan, stimuleren het gescheiden houden van afvalstoffen door huishoudens binnen hun gemeenten en kunnen verplichtingen opnemen in hun afvalstoffenverordening of omgevingsplan			
tijdens afvalbeheer	niet aan de orde; na afgifte of inzamelen is sprake van bedrijfsafval (paragraaf B.3.4.1) of gevaarlijk afval (paragraaf B.3.5.1)			

B.3.3.2 [Afval van huishoudens niet zijnde grof huishoudelijk afval](#)

B.3.3.2.1 [Regelgeving rond gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstoffen door gemeenten](#)

Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de gescheiden inzameling van (grof) huishoudelijk afval. Het succes van afvalscheiding en gescheiden inzameling bij huishoudens wordt in hoge mate bepaald door lokale omstandigheden en een daarop afgestemd afvalbeleid.

Gemeenten zijn verplicht om te zorgen dat huishoudelijke afvalstoffen binnen de gemeente worden ingezameld bij elk perceel binnen haar grondgebied. Voor niet-grove huishoudelijke afvalstoffen gebeurt dat in beginsel wekelijks (art. 10.21 Wm). Dit betekent overigens niet dat gemeenten zelf huis aan huis deze deelstromen moeten ophalen. Allereerst kunnen zij de feitelijke handelingen uitbesteden en daarnaast kan aan deze verplichting ook invulling gegeven worden door realisatie van een voldoende dekkend netwerk van brengvoorzieningen (glasbakken, textielbakken) in de nabijheid van ieder perceel in de gemeente (voor afwijkingen van de inzameling zie art. 10.29 Wm).

Het [Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen](#) richt zich op gemeenten en verplicht hen om voor een aantal deelstromen te zorgen voor een systeem van gescheiden inzameling. Op basis van het besluit is voor papier, textiel, gevaarlijke huishoudelijke afvalstoffen en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur gescheiden inzameling verplicht. Hiervan kan niet worden afgeweken. Het besluit verplicht gemeenten ook om metaal, kunststof, glas en bioafval van huishoudens (= gft-afval) gescheiden in te zamelen. Een gemeente kan voor bioafval van

huishoudens, metaal, kunststof en/of glas (deels) afzien van gescheiden inzameling mits wordt voldaan aan specifiek genoemde gronden uit de kaderrichtlijn afvalstoffen (zie kader).

Kader: afvalscheiding in de kaderrichtlijn afvalstoffen

Het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen is een implementatie van art. 10 van de kaderrichtlijn afvalstoffen (Kra) die lidstaten verplicht om voor de genoemde afvalstoffen een systeem van gescheiden inzameling op te zetten. De Kra geeft lidstaten de mogelijkheid om in bepaalde gevallen af te wijken van het verplicht gescheiden inzamelen van de genoemde afvalstromen. De Kra noemt tevens limitatief de gronden om hiertoe over te mogen gaan (kort samengevat):

- (a) een andere vorm van inzamelen heeft geen nadelen voor de mogelijkheden om de betreffende afvalstof her te gebruiken of te recyclen en levert daarbij een vergelijkbare kwaliteit output op.
- (b) gescheiden inzameling zou over het algemeen genomen een negatief effect op het milieu hebben.
- (c) gescheiden inzameling is technisch niet haalbaar.
- (d) gescheiden inzamelen buitensporig hoge economische kosten met zich mee zou brengen.

Bij implementatie van de Kra is, via het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen, door de wetgever per afvalstroom beoordeeld of deze uitzonderingen in Nederland van toepassing zouden kunnen zijn. Uit deze beoordeling kwam naar voren dat voor bepaalde stromen, gelet op de bestaande praktijk, geen beroep op de uitzonderingsgronden kan worden gedaan. Voor andere stromen kwam naar voren dat wel rekening moet worden gehouden met lokale omstandigheden voor de uitvoerbaarheid. Voor deze stromen zijn limitatief de volgende gronden in de Nederlandse situatie van toepassing:

- o voor metaal, kunststof en glas uitsluitend grond a van art. 10 Kra (zie kader).
Dit betekent dat voor deze afvalstoffen kan worden afgezien van gescheiden inzameling mits hergebruik of recycling van de afvalstof niet in het geding komt en de alternatieve inzameling een vergelijkbare kwaliteit output oplevert.
- o voor bioafval van huishoudens (= gft-afval) de gronden c en d van art. 10 Kra (zie kader).
Dit betekent dat voor deze afvalstof kan worden afgezien van gescheiden inzameling wanneer dit technisch niet haalbaar is (bijvoorbeeld wanneer gescheiden inzamelen in praktijk toch niet tot hergebruik of recycling kan leiden) of buitensporig duur zou zijn.

Wanneer een gemeente van een bepaalde uitzondering gebruik wil maken moet zij dit in haar afvalverordening / omgevingsplan vastleggen. In de toelichting bij het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen staat over deze uitzonderingen:

Bij het toepassen van de uitzonderingen is het van belang dat deze restrictief worden uitgelegd en, zoals vereist door artikel 10.14 Wm, door de gemeenten rekening wordt gehouden met het LAP.

In paragraaf B.3.3.2.2 van het LAP is uitgewerkt waar gemeenten rekening mee moeten houden. Tot slot moet de gemeenteraad zich op grond van het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen met enige regelmaat over dit onderwerp buigen en beoordelen of nog aan de voorwaarden om af te mogen zien van gescheiden inzameling wordt voldaan.

De wettelijke verplichtingen voor een gemeente om zorg te dragen voor gescheiden inzameling van bepaalde afvalstromen zijn in onderstaande tabel samengevat (zie ook paragraaf B.3.3.2.2 voor nadere invulling).

tabel 3 Verplichtingen tot gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstoffen

afvalstof (van huishoudens)	gescheiden inzameling door/namens gemeente
bioafval	verplicht maar uitzonderingen mogelijk wanneer gescheiden inzameling technisch niet mogelijk is of buitensporig duur zou zijn (gronden c en d van art. 10 Kra)
metaal kunststof glas	verplicht, maar uitzonderingen mogelijk als dat geen nadelige gevolgen heeft voor omvang en kwaliteit van recycling of hergebruik (grond a van art. 10 Kra)
papier textiel gevaarlijke afvalstoffen afgedankte elektrische en elektronische apparatuur	verplicht – geen uitzonderingen mogelijk
overige afvalstoffen	niet verplicht

B.3.3.2.2 [Beleid m.b.t. gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstoffen door gemeenten](#)

In paragraaf B.3.3.2.1 is ingegaan op het [Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen](#). Dit besluit verplicht gemeenten om voor een aantal deelstromen te zorgen voor een systeem van gescheiden inzameling, maar kent ook een limitatief aantal uitzonderingen. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan de belangrijkste deelstromen uit huishoudelijk afval. Daarna wordt voor de andere deelstromen uit huishoudelijk afval een algemeen kader gegeven op basis waarvan gemeenten voor die deelstromen een eigen afweging kunnen maken tussen bron- en nascheiding.

bioafval van huishoudens (= gft-afval)

Voor bioafval van huishoudens kan een gemeente eventueel afzien van gescheiden inzameling wanneer toetsing aan de gronden c en d van de Kra (zie kader in paragraaf B.3.3.2.1) daar aanleiding toe geeft.

Niet in alle situaties is het gescheiden inzamelen van bioafval van huishoudens even eenvoudig of leidt dit automatisch tot goede kwaliteit. Gevallen waarin ondanks alle inspanningen (zie onder) toch geen bioafval van huishoudens wordt ingezameld van voldoende kwaliteit of waar door specifieke lokale omstandigheden gescheiden inzameling aantoonbaar onevenredig duur is zouden onder deze gronden kunnen worden gebracht. Wel kan worden gesteld dat

- verwerking van gescheiden ingezameld bioafval van huishoudens goedkoper is dan verbranden met restafval,
- gescheiden inzameling van bioafval van huishoudens gebruikelijk is in vrijwel alle gemeenten in Nederland, en
- met uitgebreide voorlichting van burgers en toegankelijke voorzieningen veel bereikt kan worden op het gebied van omvang en kwaliteit van gescheiden ingezameld bioafval van huishoudens.

Dit betekent dat voordat een gemeente een beroep doet op de gronden (c) en (d) het wel van belang is om zich in te spannen om van gescheiden inzameling van bioafval van huishoudens een succes te maken. De toelichting van het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen kondigt in dit kader aan dat hiertoe in het LAP een 'basisvoorzieningenniveau' voor afvalinzameling zal worden uitgewerkt. Dit betekent dat alleen kan worden afgezien van gescheiden inzameling van bioafval op basis van de gronden (c) en (d) wanneer ten minste aantoonbaar sprake is van de maatregelen en voorzieningen uit onderstaande tabel (tabel 4).

tabel 4 Elementen van het basisvoorzieningenniveau

Leeswijzer bij de tabel:

De uitwerking onder de hoofdcriteria 1, 2 en 3 in subcriteria 1.1 t/m 1.5, 2.1 t/m 2.3 en 3.1 t/m 3.3 is bedoeld als voorbeelden van middelen waarmee voldaan kan worden aan deze hoofdcriteria. Om af te kunnen zien van gescheiden inzameling van bioafval van huishoudens moet een gemeente aantonen dat is voldaan aan deze hoofdcriteria.

Voor hoofdcriteria 4 en 5 geldt dat om af te kunnen zien van gescheiden inzameling van bioafval van huishoudens aantoonbaar zowel aan de hoofdcriteria als aan alle sub-criteria (4.1 en 5.1 t/m 5.4) voldaan moet worden. Gemeenten hebben wel de vrijheid om zelf te bepalen met welke middelen aan de subcriteria wordt voldaan.

1. de bewoner weet wat er van hem/haar verwacht wordt	
1.1 <i>informereren van inwoners</i>	<i>Jaarlijks - bijvoorbeeld met een brief vanuit de gemeente - informeren van haar burgers waarin aangegeven wordt dat afval scheiden de norm is en waar verdere info gevonden kan worden (site, app). Te combineren met aanbod beknopte afvalwijzer/kaart, aanbieden van of informatie over hulpmiddel in huis/keuken en overzicht containerlocaties.</i>
1.2 <i>gemeentelijke afval-site</i>	<i>Met informatie over het waarom, wat, hoe en waar van afval scheiden, mogelijkheid tot aanvraag beknopte afvalwijzer</i>
1.3 <i>voorlichtingspakket, in meerdere talen</i>	<i>Standaard te verschaffen aan nieuwe inwoners, inclusief beknopte afvalwijzer.</i>
1.4 <i>deur-tot-deur actie</i>	<i>Voor speciale gebieden, zoals binnenstad en hoogbouw, worden inwoners actief geïnformeerd over het waarom, wat, hoe en waar van afval scheiden. Dit kan gecombineerd</i>

	<i>worden met aanbieden beknopte afvalwijzer en hulpmiddel voor in huis/keuken. Eenmaal per jaar.</i>
1.5 campagne	<i>Gemeentebreed eenmaal per jaar informeren van inwoners over waarom, wat, hoe en waar van afval scheiden, via de (social) media.</i>
2. de bewoner weet wat waar bij hoort (scheidingskennis)	
2.1 beknopte afvalwijzer/welles-nietes lijst sturen, voor op prikbord, koelkast, lade	<i>1 of 2 A4 met informatie over wat, hoe en waar van afval-scheiden, geplastificeerd t.b.v. robuust gebruik en bewaren.</i>
2.2 scheidingsinfo op de bakken	<i>De containers in de buitenruimte (minicontainers, verzamelcontainers, al of niet ondergronds) zijn voorzien van kleuren, pictogrammen en teksten die aangeven voor welke afvalstroom ze bedoeld zijn en wat daaronder verstaan wordt.</i>
2.3 gemeentelijke site en eventuele app	<i>Op de gemeentelijke website is informatie te vinden over het waarom, wat, hoe en waar van afval scheiden, met mogelijkheid tot aanvraag van de beknopte afvalwijzer.</i>
3. de bewoner weet van het waarom, nut van afvalscheiding	
3.1 via voorlichtingspakket	<i>Bewoners kunnen bij de gemeente een voorlichtingspakket opvragen over afvalscheiding. Nieuwe bewoners ontvangen automatisch het voorlichtingspakket.</i>
3.2 verspreiden infographics, (link naar) filmpjes, social media	<i>Op de gemeentelijke website staan visuals met informatie over hoe de verschillende afvalstromen ingezameld en verwerkt worden. Deze visuals worden ook actief verspreid via de (social) media.</i>
3.3 campagne	<i>Gemeentebreed eenmaal per jaar informeren en motiveren van inwoners over waarom, wat, hoe en waar van afval scheiden, via de (social) media.</i>
4. de bewoner weet waar/hoe/wanneer men het kwijt kan	
4.1 voorlichting over inzamelsysteem, halen en brengen, locaties van containers, inzameldagen, milieustraat voor grof huishoudelijk afval, extra inzamelpunten voor bepaalde stromen bij winkels, bouwmarkten ed.	<i>Op de gemeentelijke website is een afvalwijzer te vinden met informatie over hoe het inzamelsysteem van de gemeente voor de verschillende afvalstromen precies werkt. Deze informatie is ook onderdeel van het voorlichtingspakket en kan op verzoek ook apart worden toegestuurd. De burger wordt hiermee ook geïnformeerd over hoe de verschillende soorten huishoudelijk afval moeten worden aangeboden.</i>
5. De verzamelcontainers/voorzieningen zijn goed (gelegenheid)	
5.1 schoon en verzorgd	<i>De afvalvoorzieningen in de openbare ruimte en de directe omgeving worden actief schoon gehouden. Ook worden beschadigingen en graffiti snel hersteld.</i>
5.2 goed bereikbaar	<i>De afvalvoorzieningen in de openbare ruimte zijn goed bereikbaar voor iedereen. Er is een opgang en voldoende ruimte voor rolstoelen. Obstakels door bijvoorbeeld bijgeplaatst (grof) afval worden snel verwijderd.</i>
5.3 werkend, beschikbaar, niet vol	<i>De afvalvoorzieningen kunnen gebruikt worden. Technische storingen worden snel verholpen. Volle containers worden voorkomen door voldoende capaciteit en tijdige lediging.</i>
5.4 voorzien van goede info en pictogrammen, evt betekenisvol gekleurd	<i>De containers in de buitenruimte (minicontainers, verzamelcontainers, al of niet ondergronds) zijn voorzien van kleuren, pictogrammen en teksten die aangeven voor welke afvalstroom ze bedoeld zijn en wat daaronder verstaan wordt. De burger krijgt eenduidige informatie over wat wel en niet in welk inzamelmiddel mag worden gedeponeerd.</i>

Op dit moment wordt het basisvoorzieningenniveau van tabel 4 in ieder geval gebruikt wanneer een gemeente met een beroep op de gronden c en d van de Kra en af wil zien van gescheiden inzameling van bioafval van huishoudens. Het is echter denkbaar dat de gemeente dit instrument ook gebruikt bij andere stromen en dat er op termijn voor meer stromen een basisvoorzieningenniveau in het LAP wordt opgenomen.

papier/karton

Voor papier/karton bestaat op basis van het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen geen mogelijkheid om een beroep te doen op een uitzonderingsgrond omdat het in Nederland altijd technisch en economisch haalbaar is dat gescheiden in te zamelen (al dan niet huis-aan-huis). Ook levert nascheiding geen resultaat op dat vergelijkbaar is met bronscheiding.

Gemeenten zijn vrij om wel met nascheiding te werken, maar alleen als aanvulling op bronscheiding en niet als alternatief. In situaties waarin dit speelt is essentieel dat de positie van nascheiding altijd helder worden gecommuniceerd om te voorkomen dat een beeld als 'bronscheiden hoeft niet want het wordt toch nagescheiden' ontstaat.

textiel

Voor textiel bestaat op basis van het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen geen mogelijkheid om een beroep te doen op een uitzonderingsgrond omdat het in Nederland altijd technisch en economisch haalbaar is gescheiden in te zamelen. Ook levert nascheiding van deze stromen geen resultaat op dat vergelijkbaar is met bronscheiding.

Zowel de kaderrichtlijn afvalstoffen als het besluit kennen geen definitie van textiel. De reikwijdte van de verplichting tot gescheiden inzameling door de gemeente betreft textiel (inclusief schoeisel) voor zover dat

- valt onder de afbakening van sectorplan textiel in het LAP, en
- staat op de welles-lijst voor textiel in bijlage F.12 van het LAP, en
- het wordt afgegeven door huishoudens.

Gemeenten moeten uiterlijk 1 januari 2025 gescheiden inzamelen hebben gerealiseerd voor deze afvalstroom. In praktijk hebben gemeenten al jaren een brengvoorziening al dan niet in samenwerking met charitatieve organisaties.

metaal (inclusief blik), kunststof of glas

Voor metaal, kunststof of glas is het op basis van het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen mogelijk om aan nascheiding te doen, indien dat in vergelijking met bronscheiden geen nadelige gevolgen heeft voor omvang en kwaliteit van recycling of hergebruik. De mogelijkheden verschillen hierbij wel per materiaalstroom

- Voor *metaal* en *kunststof* is het zowel mogelijk om te kiezen voor nascheiding uit restafval als voor nascheiding uit een gecombineerde inzameling van droge componenten (PMD-inzameling, PD-inzameling of MG-inzameling)⁴⁴. Voor deze stromen is namelijk gebleken dat beide vormen van nascheiding in principe kan worden voldaan aan grond a van de Kra (zie kader in paragraaf B.3.3.2.1).
- Voor metaal mag een gemeente ook afzien van gescheiden inzameling wanneer het gemengde afval met wordt verbrand in een installatie waarbij zeker is dat de metalen uit de reststoffen worden teruggewonnen t.b.v. recycling (bijvoorbeeld een Nederlandse AVI).
- Bronscheiding van zowel *verpakkingsglas* als van *vlakglas* is een vereiste voor de recycling tot een glasproduct. De aanwezigheid van in ieder geval keramiek, steen, porselein en kunststoffen leidt ertoe dat bij nascheiding het glas niet meer geschikt is voor recycling tot een glasproduct. Vaak kan het glas dan wel nog worden toegepast als bouwstof. Voor verpakkingsglas is daarom de enige mogelijkheid om af te kunnen zien van bronscheiden een gezamenlijke inzameling met metaal of blik gevolgd door nascheiding van die combi-fractie. Voor glas is nascheiding uit restafval geen alternatief voor bronscheiding omdat dit niet leidt tot vergelijkbare hoeveelheden en recyclingmogelijkheden. Nascheiden is voor glas daarom alleen interessant als aanvulling nadat zoveel mogelijk glas via bronscheiding is afgescheiden. Wordt hiervoor gekozen dan moet de positie van nascheiding altijd helder worden gecommuniceerd om te voorkomen dat een beeld als 'bronscheiden hoeft niet want het wordt toch nagescheiden' ontstaat.

Het spreekt voor zich dat in al deze gevallen ook zeker moet zijn dat nascheiding plaatsvindt en dat de gemeente er ook toeziet dat dit efficiënt gebeurt en inderdaad een vergelijkbaar niveau van recycling en/of hergebruik wordt bereikt als met bronscheiding het geval zou zijn geweest.

afgedankte elektrische en elektronische apparatuur

Met de komst van het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen zijn de al bestaande verplichtingen om afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) gescheiden in te zamelen overgeheveld van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur naar het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen. Hiervoor golden geen uitzonderingen en dat verandert niet.

---

⁴⁴ PMD = plastic + metaal + drankenkartons, PD = plastic + drankenkartons, MG = metaal + glas

Terzijde wordt nog opgemerkt dat gemeenten op basis van de Regeling afgedankte elektrische en elektronische apparatuur verplicht zijn om in hun brengvoorzieningen ook afgedankte apparatuur in te nemen van niet-particuliere ontdoeners (= bedrijven, organisaties, instellingen). Het moet hier dan wel gaan om apparatuur die naar aard en hoeveelheid vergelijkbaar is met die van particuliere huishoudens.

Gevaarlijke afvalstoffen

Er zijn geen uitzonderingen mogelijk voor de gescheiden inzameling van gevaarlijke afvalstoffen uit huishoudens. Gemeenten moeten uiterlijk 1 januari 2025 gescheiden inzamelen hebben gerealiseerd voor deze afvalstroom. In de praktijk hebben gemeenten al jaren een brengvoorziening.

Overige afvalstromen

Op dit moment is er geen reden om in het LAP - aanvullend op de hiervoor genoemde stromen en het beleid ten aanzien van scheiding op de milieustraat (paragraaf B.3.3.3.2) – ook voor andere stromen specifiek beleid te formuleren t.a.v. bron- of nascheiding. Gemeenten hebben en houden dus een mate van vrijheid bij het vaststellen van het beleid voor de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen. Indien het programma Van Afval naar Grondstof (VANG) – inmiddels integraal onderdeel van het Rijksbrede programma circulaire economie - onvoldoende resultaat oplevert, kunnen alsnog aanvullende en mogelijk meer sturende instrumenten nodig zijn en ingezet worden om te komen tot meer en kwalitatief betere monostromen.

Voor stromen die niet in het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen zijn genoemd, kunnen gemeenten een eigen afweging maken tussen bron- en nascheiding. Dit gaat dan bijvoorbeeld om mineraal afval, hout, luiers of grove delen van het huishoudelijk afval anders dan besproken in de volgende paragraaf. Vanzelfsprekend speelt hierbij de transitie naar een Circulaire Economie en het streven om restafval van huishoudens terug te dringen een rol. Omdat in veel gevallen bronscheiding leidt tot een betere kwaliteit en daarmee vaak tot meer mogelijkheden voor hergebruik en recycling zal de gemeente steeds een afweging moeten maken tussen het realiseren van minder restafval door bronscheiding enerzijds en de uitvoerbaarheid/redelijkheid/kosten anderzijds. Gemeenten hanteren hierbij de algemene uitgangspunten van paragraaf B.3.2 als kader.

B.3.3.2.3 Mengen van gescheiden aangeboden huishoudelijk afval tijdens inzameling

Een deel van de regelgeving – waaronder een aantal regels m.b.t. inzamelen – gaat bij inwerking treden van de Omgevingswet nog niet mee naar het stelsel van deze wet. In het Besluit inzamelen afvalstoffen (verder: Bia) is echter opgenomen dat mengen van verschillende categorieën afvalstoffen tijdens inzameling niet is toegestaan.⁴⁵ Dit samenvoegen mag dus pas gebeuren op de ontvangende locatie, mits voor het mengen een vergunning is verleend (zie tabel 2; na inzameling valt het huishoudelijk afval verder onder de regels van bedrijfsafval of eventueel onder de regels van gevaarlijk afval). Hiermee sluiten de regels uit het Bia naadloos aan op de regels onder het stelsel van de Omgevingswet.

Voor het verlenen van vergunningen om gescheiden ingezamelde afvalstoffen te mengen is hoofdstuk D.4 toetsingskader.

B.3.3.3 Grof afval van huishoudens

Daar waar in deze paragraaf en subparagrafen wordt gerefereerd aan de regels voor het gescheiden houden van grove huishoudelijke afvalstoffen op milieustraten in het Bal, staan – tot dat het Bal daadwerkelijk in werking treedt – vergelijkbare regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer (art. 3.156) en de Activiteitenregeling milieubeheer (paragraaf § 3.8.1). Anders dan onder het Bal is – mits aan de gestelde regels uit Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling wordt

⁴⁵ Uitzondering is mengen dat in een inzamelvergunning is toegestaan (art. 1b Bia). Inzamelvergunningen zijn er alleen voor specifiek aangewezen categorieën afvalstoffen (art. 10.48, eerste lid Wm) en dat is alleen gebeurd voor kga, afgewerkte olie en scheepsafvalstoffen (art. 9 Bia). Voor huishoudelijk afval dat gescheiden wordt aangeboden is mengen tijdens inzamelen dus verboden (art. 1b Bia).

voldaan - niet direct sprake van vergunningplicht voor het mengen van deelstromen grove huishoudelijke afvalstoffen.

B.3.3.3.1 [Regelgeving rond gemeentelijke milieustraten](#)

Anders dan voor niet grove afvalstoffen van huishoudens (zie paragraaf B.3.3.2.1) is voor grove afvalstoffen een wekelijkse inzamelfrequentie niet verplicht, maar dient naast inzameling ook een brengvoorziening beschikbaar te zijn (art. 10.22 Wm). Voor het realiseren van betreffende brengfaciliteit voor grove huishoudelijke afvalstoffen kan de gemeente ook samenwerken met andere gemeenten en samen 1 locatie in bedrijf (laten) hebben voor de inwoners van beide gemeenten.

Gemeenten moeten op hun milieustraat voor ten minste 18 deelstromen (zie tabel 5) die onderdeel kunnen uitmaken van grove huishoudelijke afvalstoffen voorzieningen hebben om deze van elkaar gescheiden te houden (paragraaf 4.51 Bal). Van belang is dat deze opsomming van 18 deelstromen is gebaseerd op grof huishoudelijk afval. Huishoudelijke afvalstoffen zoals verpakkingsglas, batterijen, gasontladingslampen, klein chemisch afval, frituurvet en incontinentiemateriaal zijn niet in deze opsomming opgenomen omdat deze niet worden beschouwd als grove huishoudelijke afvalstoffen. Als deze afvalstoffen ook worden ingenomen op de milieustraat, moeten ook hiervoor inzamelvoorzieningen aanwezig zijn om deze afvalstoffen gescheiden te houden gelet op het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen en/of bijlage II van het Bal.

In praktijk is omwille van ruimtebeslag niet altijd mogelijk om op een milieustraat alle 18 grove huishoudelijke afvalstoffen gescheiden te houden. Met een maatwerkbesluit kan het bevoegd gezag toestemming geven een of meer van de inzamelvoorzieningen achterwege te laten.

Tot het moment dat het Bal in werking is getreden, biedt art. 3.115, zesde lid en zevende lid, Activiteitentregeling milieubeheer een vergelijkbare mogelijkheid.

Een dergelijke maatwerkbesluit is niet wenselijk of doelmatig voor elektr(on)ische apparatuur, asbest, geïmpregneerd hout, gasflessen/brandblussers/overige drukhouders en grond. Voor die afvalstromen geldt dus dat inzamelvoorzieningen aanwezig moeten zijn om de afvalstoffen apart te houden (toelichting bij art. 4.623 Bal).

Het is echter niet de bedoeling dat hierdoor op een milieustraat zondermeer alle (andere) stromen samengevoegd (gemengd) mogen worden en al helemaal niet om toe te staan dat de resulterende mengstroom vervolgens wordt afgevoerd naar een verbrandingsinstallatie. Om die reden geldt het volgende:

- Indien wordt afgezien van één of meer van de 18 voorgeschreven voorzieningen moet een gelijk niveau van afvalscheiding bereikt worden door nascheiding of andere maatregelen (zie toelichting op art. 4.623 Bal).

Tot het moment dat het Bal in werking is getreden, bevat art. 3.115 Activiteitentregeling milieubeheer een vergelijkbare regeling.

- Samenvoegen van één of meer van de 18 deelstromen die op basis van art. 4.623 in beginsel gescheiden moeten worden gehouden is een vergunningplichtige activiteit (dit volgt uit artikelen 3.195 en 3.196 Bal).

In paragraaf B.3.3.3.2 is nader uitgewerkt hoe hier in het kader van vergunningverlening mee om moet worden gegaan.

tabel 5 Afvalscheiding op de gemeentelijke milieustraat

Altijd gescheiden opgeslagen afvalstoffen:	Overige afvalstoffen:
<ul style="list-style-type: none"> • elektr(on)ische apparatuur • asbest • geïmpregneerd hout • gasflessen/brandblussers/ overige drukhouders • grond (onderscheiden naar kwaliteitsklassen) 	<ul style="list-style-type: none"> • A-/B-hout • gips • dakafval • gemengd steenachtig materiaal (niet zijnde asfalt en niet zijnde gips) • matrassen • papier/karton • vlakglas • banden van voertuigen • geëxpandeerd polystyreenschuim

- grof tuinafval
- harde kunststoffen
- metalen
- textiel (niet zijnde tapijt)

B.3.3.3.2 Beleid voor gemeentelijke milieustraten

In paragraaf B.3.3.3.1 is aangegeven dat:

- (a) op milieustraten als uitgangspunt minimaal 18 deelstromen (grof) huishoudelijk afval gescheiden moeten worden gehouden,
- (b) voor 13 van deze 18 stromen van deze verplichting mag worden afgeweken mits wel een gelijk niveau van afvalscheiding bereikt wordt door nascheiding of andere maatregelen, en dat
- (c) mengen van één of meer van de 18 deelstromen een vergunningplichtige activiteit is.

Op grond van huidig recht gelden er echter ook algemene regels op grond waarvan mengen is toegestaan. Art. 3.156, lid 2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer betreft het mengen van grove huishoudelijke afvalstoffen met andere afvalstoffen en art. 3.115, lid 6 Arm over het bij maatwerkvoorschrift toestaan van mengen van verschillende stromen grove huishoudelijke afvalstoffen met elkaar.

Voor het verlenen van een vergunning voor het op de milieustraat mogen samenvoegen van twee of meer van de 18 deelstromen is het uiteindelijk bereiken van een gelijk niveau van afvalscheiding een essentieel uitgangspunt.

- Dat betekent ten eerste dat bij het verlenen van een dergelijke vergunning essentieel is dat de met ander afval samengevoegde deelstromen ook daadwerkelijk en effectief worden nagescheiden. Dit kan betekenen dat het werken met sturingsvoorschriften in deze gevallen essentieel is (zie hoofdstuk D.2, paragraaf D.2.2.4.2).
- Ten tweede zijn de 18 stromen geselecteerd op mogelijkheden voor recycling en is wanneer geen bronscheiding plaatsvindt in veel gevallen sprake van [1] vermindering van kwaliteit op van de deelstroom zelf, [2] vervuiling van andere deelstromen of [3] verlies aan hoeveelheid materiaal die voor recycling beschikbaar komt/blijft.
  - Gelet op de aard van de 18 stromen lijkt het onwaarschijnlijk dat het toevoegen van één of meer van de 18 deelstromen aan de restbak in combinatie met nascheiden daarvan leidt tot een gelijk niveau van afvalscheiding en dus vergund zou kunnen worden.
  - Wel mogelijk is het slim combineren van enkele geselecteerde stromen tot een combi-stroom in combinatie met nascheiding daarvan. Bij een juiste selectie⁴⁶ en zekerheid dat er effectief wordt nagescheiden, lijkt vergunningverlening voor die variant mogelijk.

Naast het aanwezig zijn van de voorzieningen voor de 18 stromen omvat een 'adequaat voorzieningenniveau' ook dat deze op de juiste wijze worden benut. De drijver van de milieustraat moet zich inspannen om te voorkomen dat afval, waarvoor aparte opslagvoorzieningen aanwezig zijn, in het restafval terecht komt. Naast de fysieke mogelijkheid deze afvalstoffen gescheiden te houden, moet ook het beheer van de milieustraat gericht zijn op een zo effectief mogelijke uitvoering. Hoewel iedere milieustraat anders is gelden voor de invulling van het adequaat voorzieningenniveau (zie toelichting op art. 4.623 Bal) de volgende richtlijnen⁴⁷:

1. Het is voor de burger duidelijk welke opslagvoorziening waar wel en waar niet voor is bedoeld en de inrichting van de milieustraat ondersteunt een juist gebruik van de verschillende opslagvoorzieningen.

Naast gebruik van heldere aanduidingen bij de voorzieningen wordt bijvoorbeeld aanbevolen om er bij het inrichten van de milieustraat rekening mee te houden dat een restcontainer voor de aanbieder de laatste container is en een eventuele container voor het deponeren van kringloopmateriaal één van de eerste containers is die een aanbieder op zijn route door de milieustraat tegen komt.

⁴⁶ Voorbeelden waarbij nascheiden waarschijnlijk tot een vergelijkbaar resultaat als bronscheiden kan leiden zijn het combineren van metaal en harde kunststoffen of het combineren van matrassen en textiel. Dit is niet limitatief bedoeld, maar zeker is dat het aantal mogelijkheden om te voldoen aan de voorwaarde van eenzelfde niveau van afvalscheiding beperkt is – het uitgangspunt is en blijft de 18 bakken.

⁴⁷ Een deel van onderstaande richtlijnen zijn ook al terug te vinden in de toelichting op art. 3.115 Arm, zie: p. 49 en 50 nota van toelichting <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2012-21524.pdf>

2. Er is gekwalificeerd personeel aanwezig om vragen van burgers te beantwoorden en toezicht te houden op een juist gebruik van de verschillende opslagvoorzieningen.
3. Er wordt bij de inrichting en het beheer van de milieustraat aandacht besteed aan toegankelijkheid en laagdrempeligheid voor de burger. Dit omvat niet alleen fysieke bereikbaarheid, maar ook het beperken van wachttijden en administratieve procedures
Voor de invulling van dit derde criterium wordt bijvoorbeeld aanbevolen om te zorgen
  - *voor een snelle toegangscontrole en betalingshandelingen aan de poort (indien van deze handelingen sprake is) door bijvoorbeeld gebruik te maken van een uniek toegangspasje, saldokaart, knipkaart of eventueel contactloos betalen.*
  - *dat de containers de routing voor het publiek niet belemmeren en er voldoende ruimte is om stilstaande auto's te kunnen passeren op de locatie.*
  - *dat de containers met een hoog afvalaanbod niet meteen vooraan staan bij de ingang/opgang (met risico's op blokkades bij de ingang) maar meer naar achteren en verspreid zodat het bezoek zich beter verdeelt.*
  - *dat de perscontainers spaarzaam worden gebruikt; weliswaar kan voor sommige afvalsoorten meer afval in een container geperst worden, maar persen van afval kost tijd waardoor een vlotte doorstroming op de milieustraat in het geding komt. Ook is de inwerp-opening van de pers (de trechter) beperkt waardoor hier een bottleneck kan ontstaan.*

B.3.3.4 Aanvullende instrumenten voor gemeenten

Diftar (gedifferentieerd tarief)

Tot de beleidsvrijheid van de gemeenten valt ook de toepassing van (een vorm van) diftar. Bij diftar betalen huishoudens naar gelang de hoeveelheid afval die ze aanbieden of het aantal keren dat een huishouden afval voor inzameling aanbiedt. Op deze manier worden huishoudens financieel gestimuleerd om hun afval beter te scheiden of het ontstaan van afval te voorkomen (preventie) en daardoor minder restafval aan te bieden.

Onderzoek laat zien dat de invoering van diftar gepaard gaat met een significante verbetering van het scheidingsgedrag van de burger met als resultaat een vermindering van het aanbod aan restafval. Onbekend is wat daarbij de invloed is van het vaak gelijktijdig met diftar invoeren of verbeteren van een systeem van gescheiden inzameling of het gelijktijdig inzetten van instrumenten als communicatie.

Omdat lokale omstandigheden bepalend zijn voor de effectiviteit van een dergelijk systeem, de omvang van de ongewenste neveneffecten en de mogelijkheden om deze te beperken, wordt niet gestuurd op de wenselijkheid van de introductie van diftar. Het blijft de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de voor- en nadelen af te wegen en een beslissing over diftar te nemen.

Omgekeerd inzamelen

Omgekeerd inzamelen is ook een methode om de gescheiden inzameling van afvalstoffen te verbeteren. Bij omgekeerd inzamelen worden door de burger gescheiden afvalstoffen (bruikbare grondstoffen) aan huis opgehaald, terwijl restafval door de burger zelf moet worden weggebracht. Bij omgekeerd inzamelen ligt de nadruk dus op het inzamelen van bruikbare grondstoffen. De afgifte van bruikbare grondstoffen kost de ondoener daarom weinig inspanning, dit in tegenstelling tot de afgifte van het restafval. Goed scheidingsgedrag van de burger wordt hierdoor beloond en leidt tot minder restafval. Omgekeerd inzamelen kan in sommige gevallen een alternatief voor diftar zijn, maar kan ook in combinatie met diftar worden gebruikt.

Benchmarking

In de benchmark huishoudelijk afval leren gemeenten van elkaar door vergelijking op basis van afvalcijfers en prestatie-indicatoren. Het gaat daarbij niet alleen om milieu (mate van afvalscheiding), maar ook om kosten, dienstverlening en regie- en bedrijfsvoering. In de interactieve kennisdeling-sessies krijgen gemeenten inzicht in elkaars beleidsinstrumenten, inzamelsystemen en communicatiemethoden. Nieuwe inzichten worden meegenomen in nieuwe gemeentelijke plannen. De NVRD organiseert - in samenwerking met Rijkswaterstaat - jaarlijks deze benchmark waaraan circa tweehonderd gemeenten meedoen. Resultaten worden vastgelegd in kringrapporten, individuele rapportages en een evaluatierapport met algemene bevindingen.

Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats van de benchmark. Daarin worden nadrukkelijk steeds verbeteringen gezocht - zowel waar het gaat om het verzamelen van gegevens als het van elkaar leren wat betreft goed en minder goed werkende inzamelmethoden - en doorgevoerd.

B.3.4 Bedrijfsafval

De regels voor het gescheiden houden van bedrijfsafval in artikel 2.12 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de afvalstoffencategorieën in bijlage 11 van de Activiteitenregeling milieubeheer (Abm en Arm) gaan bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet over naar het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, artikel 3.39, artikel 3.184 en bijlage II). De regels voor het scheiden van bedrijfsafval in het Abm/Arm gelden voor zogenaamde Wm-inrichtingen die zijn aangewezen in het Bor (type A-, B-, en C-inrichtingen). De regels in het Bal gelden straks voor alle bedrijven, organisaties en instellingen. Hier wordt alleen de nieuwe situatie onder de Omgevingswet toegelicht. Het beleid in het LAP geldt voor beide wettelijke kaders, maar wordt dus wel op meer situaties van toepassing zodra het Bal in werking is getreden.

B.3.4.1 Regelgeving voor het gescheiden houden van bedrijfsafvalstoffen

In het Besluit activiteiten Leefomgeving (Bal) staat de lijst met afvalstoffencategorieën die door bedrijven gescheiden moeten worden gehouden, zodat ze op de juiste manier verwerkt kunnen worden. Bedrijven zijn wettelijk verplicht om deze afvalstoffen gescheiden te houden en gescheiden af te voeren.

In het Bal wordt namelijk het mengen van categorieën bedrijfsafval met andere categorieën bedrijfsafval, met gevaarlijk afval en met andere stoffen dan afvalstoffen aangemerkt als milieubelastende activiteit. Dit geldt zowel voor de fase 'voorafgaand aan afvalbeheer' voor zover gescheiden houden kan worden gevegd (art. 3.39 Bal) als voor de fase 'tijdens afvalbeheer' (art. 3.184 Bal). Als het Bal het mengen aanmerkt als milieubelastende activiteit dan is dat mengen verboden, tenzij men een vergunning heeft of er een vrijstelling geldt (art. 5.1 Ow in combinatie met art. 3.40 Bal respectievelijk art. 3.195 en art. 3.196 Bal). Dit betekent concreet dat eenieder die een categorie bedrijfsafvalstoffen wil mengen met andere (afval)stoffen, voor dit mengen (als het niet is vrijgesteld) een vergunning nodig heeft – ook wanneer dat gebeurt op de locatie waar de betreffende afvalstoffen zijn ontstaan.

Er zijn hierbij vier belangrijke kanttekeningen:

- I In enkele gevallen is ook mengen binnen 1 categorie vergunningplichtig.
- II Voorafgaand aan fase afvalbeheer is samenvoegen van afvalstoffen die behoren tot hetzelfde categorienummer (A- en B-variant) vrijgesteld van vergunningplicht.
- III Gescheiden houden van afvalstoffen kan niet altijd van een bedrijf of organisatie gevegd worden.
- IV Bijzondere regelgeving voor baggerspecie en grond.

Ad. I; In enkele gevallen is ook mengen binnen 1 categorie vergunningplichtig.

Zoals aangegeven kan ook binnen een categorie van bijlage II van het Bal sprake zijn van mengen. In het algemeen is samenvoegen van afvalstoffen binnen eenzelfde categorie in het Bal niet aangewezen als vergunningplichtig.⁴⁸ In enkele specifieke gevallen is echter ook het samenvoegen van afvalstoffen binnen eenzelfde categorie aangewezen als vergunningplichtig. Voor bedrijfsafval geldt dit voor de categorieën 10 (*procesafhankelijk industrieel afval*) en 111 (*te storten afval*) van bijlage II van het Bal (art. 3.39 en art. 3.195 Bal). Wanneer het gaat om afvalstoffen die qua aard, samenstelling of concentraties aanwezige componenten niet met elkaar vergelijkbaar zijn, leidt samenvoegen van afvalstoffen ook binnen deze categorieën tot vergunningplicht. Dit geldt zowel voor de fase 'voorafgaand aan afvalbeheer' als voor de fase

⁴⁸ Voorafgaand aan afvalbeheer is dit geregeld als uitzondering op de aanwijzing als milieubelastende activiteit (art. 3.39 Bal) en daarmee uitgezonderd van de vergunningplicht van art 3.40 Bal. In de fase 'tijdens afvalbeheer' is het wel aangewezen als milieubelastende activiteit (art. 3.184 Bal) maar is het via art. 3.196 Bal alsnog uitgezonderd van de vergunningplicht.

'tijdens afvalbeheer'⁴⁹. Betreft het wel afvalstoffen die qua aard, samenstelling of concentraties aanwezige componenten met elkaar vergelijkbaar zijn, dan is geen sprake van mengen maar van opbulken en is ook binnen deze categorieën geen sprake van vergunningplicht.

Dit betekent dat verschillende soorten procesafhankelijk industrieel afval en verschillende afvalsoorten die gestort gaan worden, van elkaar gescheiden moeten worden gehouden en gescheiden moeten worden afgevoerd.

Ad. II; Voorafgaand aan afvalbeheer mengen van A- en B-variant van hetzelfde categorienummer

Een tweede belangrijke uitzondering betreft het samenvoegen van afvalstoffen die horen tot een A- en een B-variant van hetzelfde categorienummer. Dit gaat dus om het samenvoegen gevaarlijk afval en niet-gevaarlijk afval van hetzelfde type. Wanneer dat samenvoegen plaatsvindt 'voorafgaand aan afvalbeheer' – ofwel op de locatie waar de betreffende afvalstoffen zijn ontstaan⁵⁰ – is dit samenvoegen geen milieubelastende activiteit en geldt geen vergunningplicht (voetnoot 2 in bijlage II van het Bal).

Dit betekent bijvoorbeeld dat batterijen die wel en batterijen die geen gevaarlijk afval zijn, op dat moment wel samen mogen worden gevoegd door degene bij wie het afval ontstaat.

Ad. III; Gescheiden houden van afvalstoffen kan niet van een bedrijf of organisatie gevergd worden

Bij het samenvoegen van verschillende categorieën van bedrijfsafval op de locatie waar het afval is ontstaan⁵¹, is alleen sprake van een milieubelastende activiteit en vergunningplicht als het gescheiden houden op grond van het LAP gevergd kan worden (art. 3.39, lid 1, sub e en art. 3.40 van het Bal). Hierbij moet volgens de wetstekst worden gelet op de hoeveelheden en de manier van vrijkomen van deze afvalstoffen en de kosten van het gescheiden houden en gescheiden afgeven. De uitwerking hiervan in het LAP is vernieuwd met de tweede wijziging van LAP3 en staat in paragraaf B.3.4.2. Het doel van de wijziging is de regels duidelijker te maken voor bedrijven en toezichthouders. Ook wordt beoogd de administratieve lasten te beperken door uit te gaan van reeds beschikbare bedrijfsgegevens.

Ad. IV; Bijzondere regelgeving voor baggerspecie en grond

Het samenvoegen van grond of baggerspecie (bij het opslaan) is in het Bal aangewezen als milieubelastende activiteit waarvoor in bepaalde gevallen een vergunningplicht geldt (art. 3.48j en k Bal). Een vergunning is nodig voor:

- 1) het samenvoegen van grond binnen de kwaliteitsklasse matig verontreinigd of sterk verontreinigd,
  - 2) baggerspecie binnen de kwaliteitsklasse sterk verontreinigd,
- en, met uitzondering van bepaalde gevallen, ook voor:
- 3) grond of baggerspecie van onbekende kwaliteit (geen milieuverklaring én de kwaliteit valt ook niet af te leiden uit de herkomst).

Zie hiervoor verder hoofdstuk D.4.

In paragraaf 4.122 Bal zijn tevens algemene regels gesteld voor het samenvoegen van toepasbare grond of baggerspecie. Deze regels gelden voor het samenvoegen van grond binnen de kwaliteitsklasse landbouw/natuur, wonen of industrie en voor het samenvoegen van baggerspecie binnen de kwaliteitsklasse niet verontreinigd, licht verontreinigd of matig verontreinigd (art. 4.1247 Bal). Voor deze gevallen geldt een meldingsplicht (art. 4.1248). In art.

⁴⁹ Voor de fase 'tijdens afvalbeheer' zijn er overigens wel een aantal kanttekeningen. Zo is (niet limitatief) mengen binnen dezelfde categorie (anders dan 10, 11, 110 en 111) alleen vergunningvrij als de opslag van het afval ook vergunningvrij is, wordt het mengen binnen dezelfde categorie alsnog vergunningplichtig als het mengen een handeling van 'verwijderen' is en worden menghandelingen soms toch vergunningplichtig omdat het bedrijf andere activiteiten verricht die het bedrijf vergunningplichtig maken (denk aan ippc-bedrijven).

⁵⁰ In bijzondere gevallen – denk aan de onderhoudsmonteur of hovenier die 'eigen' afval meeneemt naar de eigen locatie – kan het ook om een andere locatie dan waar het is ontstaan gaan – zolang maar geen sprake is van afgifte/inzameling.

⁵¹ Deze uitzondering geldt alleen voor de locatie waar het afval is ontstaan. Wordt afval eerst meegenomen naar een andere locatie en daar gemengd met afval van een andere categorie dan is sprake van een milieubelastende activiteit die vergunningplichtig is, ook als het nog voorafgaand aan afvalbeheer is.

4.1255 Bal is aangegeven in welke gevallen en onder welke voorwaarden het samenvoegen van dergelijke partijen grond of baggerspecie is toegestaan.

Het samenvoegen van partijen grond of baggerspecie is ook een menghandeling volgens dit LAP. Mengen van grond of baggerspecie voorafgaand aan afvalbeheer valt in het Bal onder de algemene bepalingen over mengen (paragraaf 3.2.13). Voor mengen van grond of baggerspecie tijdens afvalbeheer kent het Bal specifieke regels (paragrafen 3.2.24 en 3.5.8). In de toelichting op het Bal is expliciet bepaald dat deze specifieke regels voor gaan op deze algemene bepalingen over mengen.

Het voorgaande is weergegeven in onderstaande samenvattende tabel (tabel 6).

tabel 6 Regelgeving betreffende samenvoegen van bedrijfsafvalstoffen niet zijnde grond en baggerspecie

fase	samenvoegen bedrijfsafval	binnen 1 categorie	met andere stoffen dan afvalstoffen	met gevaarlijk afval van eenzelfde categorienummer (met de A-variant)	met afval van een ander categorienummer
voorafgaand aan afvalbeheer		toegestaan ⁵² m.u.v. vergunningplicht voor categorieën 10 en 111	vergunning vereist	toegestaan	vergunning vereist, behalve gescheiden houden volgens het LAP niet gevegd wordt <u>en</u> mengen gebeurt op de locatie waar het afval is ontstaan
tijdens afvalbeheer		toegestaan ⁵² m.u.v. vergunningplicht voor categorieën 10 en 111	vergunning vereist (m.u.v. mengen: tijdens recylen of hergebruik van afval waarvoor opslag is vrijgesteld van vergunningplicht ⁵³ van verschillende soorten biomassa t.b.v. verbranden)	vergunning vereist	vergunning vereist (m.u.v. verschillende soorten biomassa t.b.v. verbranden)

[B.3.4.2 Afvalscheiding door bedrijven \(voorafgaand aan afvalbeheer\)](#)

[B.3.4.2.1 Algemeen](#)

De regels voor het scheiden van bedrijfsafval gelden voor alle bedrijven, organisaties en instellingen. In deze paragraaf wordt aangegeven wanneer scheiden aan de bron inderdaad gevegd wordt. Wil een bedrijf of organisatie toch categorieën bedrijfsafval samenvoegen met andere categorieën afval of met andere stoffen dan afvalstoffen dan is een vergunning vereist (zie tabel 6) en is sprake van afwijken van het LAP (zie paragraaf A.2.6.1).

De categorieën in bijlage II van het Bal zijn de afvalstoffen die wettelijk gezien gescheiden moeten worden gehouden. Hieronder vallen ook de stromen die op grond van de kaderrichtlijn

⁵² Voorafgaand aan afvalbeheer is dit geregeld als uitzondering op de aanwijzing als milieubelastende activiteit (art. 3.39 Bal) en daarmee uitgezonderd van de vergunningplicht van art 3.40 Bal. In de fase 'tijdens afvalbeheer' is het wel aangewezen als milieubelastende activiteit (art. 3.184 Bal) maar is het via art. 3.196 Bal alsnog uitgezonderd van de vergunningplicht. Voor de fase 'tijdens afvalbeheer' zijn er overigens wel een aantal kanttekeningen die niet direct uit de tabel blijken. Zo is (niet limitatief) mengen binnen dezelfde categorie (anders dan 10, 11, 110 en 111) alleen vergunningvrij als de opslag van het afval ook vergunningvrij is, wordt het mengen binnen dezelfde categorie alsnog vergunningplichtig als het mengen een handeling van 'verwijderen' is en worden menghandelingen soms toch vergunningplichtig omdat het bedrijf andere activiteiten verricht die het bedrijf vergunningplichtig maken (denk aan ippc-bedrijven).

⁵³ Art. 3.195 Bal in samenhang met art. 3.185 Bal

afvalstoffen in beginsel gescheiden moeten worden ingezameld, behoudens uitzonderingen (zie kader in paragraaf B.3.3.2.1).

Voor een groot deel daarvan geldt dat gescheiden houden altijd gevegd wordt (tabel 7). Daarnaast zijn er afvalstoffen die alleen in specifieke gevallen gescheiden moeten worden gehouden (tabel 8). Als uitzondering geldt voor bepaalde afvalstoffen dat, als nascheiding aan een aantal voorwaarden voldoet, bronscheiding hiervoor niet gevegd wordt (paragraaf 0). Bij tabel 7 gelden daarnaast twee algemene uitzonderingen namelijk voor kleine hoeveelheden afval en voor bedrijven met weinig ruimte (nogmaals paragraaf 0).

Geen enkel bedrijf of organisatie heeft alle afvalstoffen die in bijlage II van het Bal staan. Met de tabellen en algemene uitzonderingen kan elk bedrijf of organisatie aflezen welke situatie voor het bedrijf of de organisatie van toepassing is en welke afvalstoffen gescheiden moeten worden.

Reikwijdte

Deze paragraaf heeft betrekking op bedrijfsafval en niet op gevaarlijk afval (zie paragraaf B.3.5). Ook heeft dit geen betrekking op bouw- en sloopafval op de plaats waar het vrij komt. Hiervoor geldt het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Vanaf de inzameling van bouw- en sloopafval geldt wel het LAP (zie paragrafen B.3.6.1 en B.3.6.2).

Afvalstoffencategorieën

De afvalstoffencategorieën zijn in tabel 7 en tabel 8 vereenvoudigd weergegeven. In bijlage II Bal en bijlage F.5 van het LAP staan de exacte omschrijvingen van de categorieën. Ook zijn voor de leesbaarheid sommige categorieën onder één noemer gevat. Dan is in de tabellen aangegeven dat de omschrijving meerdere categorieën omvat. Voor de afvalstoffen waarvoor dit speelt kan dit betekenen dat gescheiden houden in meer detailniveau moet plaatsvinden dan in tabel 7 en tabel 8 is weergegeven; bijlage II Bal is uiteindelijk leidend. Meer informatie over de afvalstoffen is te vinden in de betreffende sectorplannen (deel E) en bijlage F.5 van het LAP.

B.3.4.2.2 [Bedrijfsafval waarvoor scheiden altijd wordt gevegd](#)

In tabel 7 staan de afvalstoffencategorieën benoemd waarvan scheiding door de bedrijven waar het afval ontstaat altijd wordt gevegd. In gevallen waarin voor een categorie uit deze tabel in bijlage II van het Bal zowel een A als een B-categorie bestaat met hetzelfde categorienummer, wordt het van elkaar gescheiden houden van deze A- en B-categorie op basis van het LAP niet gevegd.

tabel 7 : Bedrijfsafvalstoffen waarvan gescheiden houden altijd wordt gevegd

Afvalstoffencategorieën	
Afvalwaterstromen en baden	Meerdere categorieën in Bijlage II Bal
Asbesthoudend afval	Meerdere categorieën in Bijlage II Bal
Asfalt	Meerdere categorieën in Bijlage II Bal
Autowrakken	
Banden	
Batterijen en accu's	
Brandblussers > 1 kg en drukhouders	
Dierlijke bijproducten	
Elektrische en elektronische apparatuur	
Gedecontamineerd afval van gezondheidszorg	
Grond en baggerspecie	Meerdere categorieën in Bijlage II Bal
Kunstgras	
Kwikhoudend afval	Meerdere categorieën in Bijlage II Bal
Metalen	Meerdere categorieën in Bijlage II Bal
Niet ontwikkeld fotopapier	
Ondergrondse opslagtanks	
Papier of kunststofgeïsoleerde kabels	
Procesafhankelijk industrieel afval*	

Reststoffen van drinkwaterbereiding en energiecentrales	Meerdere categorieën in Bijlage II Bal
Riool, kolken, gemalen slib (RKG-slib)	
Slib van voedings- en genotsmiddelenindustrie	
Steenachtig materiaal	Meerdere categorieën in Bijlage II Bal
Steenwol uit de tuinbouw	
Straalgrit dat reinigbaar is	
Tanks voor autogas	
Veegafval van openbare ruimte	
Zuurteer en overig zwavelhoudend afval	

[*] Procesafhankelijk industrieel afval: Dit afval maakt onderdeel uit van de bedrijfsprocessen waarbij een bedrijf of organisatie altijd zorg moet dragen voor verantwoorde verwerking van het afval. Cruciaal is dat er veel vormen van procesafhankelijk industrieel afval zijn die qua aard en samenstelling sterk uiteen kunnen lopen. Op basis van het Besluit activiteiten Leefomgeving (Bal) moeten verschillende soorten afval binnen deze afvalstoffencategorie ook van elkaar gescheiden blijven (zie paragraaf B.3.4.1 onder Ad I). Voor het toch mengen van procesafhankelijke industriële afvalstoffen die qua aard en samenstelling van elkaar verschillen geldt een vergunningplicht.

B.3.4.2.3 [Bedrijfsafval waarvoor scheiden in specifieke gevallen wordt gevergd](#)

In tabel 8 zijn de afvalstoffen benoemd waarvoor scheiden vanwege milieu, economische, technische of praktische redenen niet altijd doelmatig is. Hierbij is voldaan aan de uitzonderingen die mogelijk zijn op het uitgangspunt van gescheiden inzameling zoals opgenomen in de kaderrichtlijn afvalstoffen (zie kader in paragraaf B.3.3.2.1). De tabel beschrijft in welke gevallen deze afvalstoffen gescheiden moeten worden. Dit is gebaseerd op de hoeveelheid, manier van vrijkomen en kosten voor gescheiden inzameling van de afvalstoffen.

tabel 8 Bedrijfsafvalstoffen waarvan gescheiden houden alleen in specifieke gevallen wordt gevergd

Afvalstoffencategorieën*	Gescheiden houden en gescheiden afgeven wordt gevergd als
Papier en karton	wekelijks ontstaat
Bioafval en daarmee vergelijkbaar biologisch afbreekbaar bedrijfsafval	vrijkomt bij landbouw of dagelijks ontstaat bij een bedrijf met een professionele keuken, of dagelijks ontstaat bij handel/verkoop (incl. veilingen)
Glazen verpakkingen	dagelijks ontstaat
Kunststof	zijnde landbouwplastic dat vrijkomt bij landbouw of zijnde folie: wekelijks ontstaat, of incidenteel 400 liter of meer vrijkomt
EPS (piepschuim) verpakkingen	wekelijks ontstaat of incidenteel 1000 liter of meer vrijkomt
A- en B-hout of Houten verpakkingen	maandelijks 3 m ³ of meer vrijkomt of incidenteel 3 m ³ of meer vrijkomt
Groenafval	vrijkomt bij landbouw, bos en natuur of openbaar groen of wekelijks vrijkomt, of incidenteel 3 m ³ of meer vrijkomt
Textiel	zijnde bedrijfskleding, linnengoed en/of onverkoopbaar textiel: wekelijks ontstaat, of incidenteel 1 m ³ of meer vrijkomt
Matrassen	incidenteel in hoeveelheden van 10 stuks of meer vrijkomen

[*] Procesafhankelijk industrieel afval: Dit afval kan afhankelijk van het industriële proces bijvoorbeeld ook bioafval, kunststof of hout zijn. Hiervoor wordt gescheiden houden en gescheiden afgeven altijd gevergd. Andere afvalstoffen die daar niet direct mee samenhangen worden gescheiden gehouden volgens de beschrijving in tabel 7. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om afvalstoffen zoals afgedankte werkkleding, verpakkingsafval en kantoor- en kantineafval.

Algemene uitzonderingen voor het scheiden van bedrijfsafval

Uitzondering bij tabel 8: kleine hoeveelheden

Bij kleinere hoeveelheden wordt het gescheiden inzamelen steeds minder kostenefficiënt en doelmatig. Daarnaast waren ook in eerdere regelgeving grenzen opgenomen voor kleine hoeveelheden afval die nog met het restafval mochten worden afgevoerd. Om hiermee rekening te houden wordt gescheiden houden niet gevergd als de totale hoeveelheid afval van het bedrijf of de organisatie klein is. De totale hoeveelheid afval wordt bepaald aan de hand van het totale volume van de afvalcontainer(s) dat per week wordt afgevoerd. Als er meerdere containers (ook van verschillende afvalstromen) worden afgevoerd, worden deze opgeteld. Als deze vaker of minder vaak dan eenmaal per week wordt geleegd, wordt het volume van de afvalcontainer omgerekend naar de hoeveelheid per week. De afvalstoffen uit tabel 7 en incidentele hoeveelheden uit tabel 8 worden hier niet in meegenomen. De hoeveelheid voor deze uitzondering wordt dus alleen betrokken op de met regelmaat vrijkomende afvalstromen uit tabel 8 + restafval.

Uitzonderingen voor kleine totale hoeveelheid afval:

- Minder of gelijk aan 240 liter afval totaal per week: Gescheiden houden en gescheiden afgeven wordt niet gevergd. Incidentele afvalstromen uit tabel 8 moeten wel gescheiden worden gehouden.
- Van 240 liter tot 660 liter afval totaal per week: Gescheiden houden van één afvalstoffencategorie naar keuze wordt gevergd: papier en karton, bioafval, glasverpakkingen of kunststof folie. Incidentele afvalstromen uit tabel 8 moeten wel gescheiden worden gehouden.

Vanaf 660 liter afval totaal per week wordt gescheiden houden gevergd voor alle van toepassing zijnde situaties uit tabel 8.

Uitzondering bij tabel 8: kleine ruimte

Met name bedrijven in binnenstedelijk gebied hebben soms erg weinig ruimte. Het totale vloeroppervlak en eigen buitenruimte is beperkt. Hierdoor is het soms niet redelijk om het afval in meerdere containers en zakken gescheiden te moeten houden. Om hiermee rekening te houden wordt gescheiden houden niet gevergd als het totale oppervlak van het bedrijf of organisatie (binnen en buiten) zeer klein is. Voor het bepalen van het totale oppervlak wordt de perceeloppervlakte gebruikt die bij de huur of koop van de ruimte is vastgelegd. De totale oppervlakte omvat zowel de ruimte van het pand als de eigen buitenruimte. Als de gemeente bij verordening heeft bepaald dat het plaatsen van afvalcontainers in (een deel van) de eigen buitenruimte verboden is, dan hoeft dit betreffende oppervlak niet meegenomen te worden in het totale oppervlak.

De uitzonderingen voor een klein totaal oppervlak zijn:

- Minder dan 40 m² totaal oppervlak: Gescheiden houden en gescheiden afgeven is wel wenselijk, maar wordt niet gevergd. Incidentele afvalstromen uit tabel 8 moeten wel gescheiden worden.
- Vanaf 40 m² tot 100 m² totaal oppervlak: Gescheiden houden van één afvalstoffencategorie naar keuze wordt gevergd: papier en karton, bioafval, glasverpakkingen of kunststof folie. Incidentele afvalstromen uit tabel 8 moeten wel gescheiden worden.

Vanaf 100 m² totaal oppervlak wordt gescheiden houden gevergd voor alle van toepassing zijnde situaties uit tabel 8.

Toelichting bij uitzonderingen kleine hoeveelheden en kleine ruimte

Voor het gescheiden houden van afval zijn voorzieningen voor afvalscheiding nodig op de plekken waar het afval vrijkomt en daarnaast inzamelmiddelen voor de gescheiden inzameling. Scheiden

op de plek waar het afval vrijkomt kan in verband met beperkte ruimte moeilijk zijn. Hier wordt verwacht dat binnen het bedrijfsproces met enige creativiteit een manier gevonden wordt om het afval gescheiden te houden. Dit is daarom geen aanleiding voor de uitzondering. De verzamelcontainers voor gescheiden inzameling zijn over het algemeen beschikbaar vanaf 240 liter containers. Omdat deze altijd een minimale ruimte innemen, is een uitzondering opgenomen voor bedrijven met beperkte ruimte.

De uitzondering om geen of maar 1 afvalstroom gescheiden te hoeven houden is bedoeld voor echt kleine bedrijven, die weinig mogelijkheid hebben om binnen hun locatie ruimte te maken voor verantwoord opslaan en afvoeren van afval in zulke inzamelmiddelen of die in totaal weinig afval hebben. Voor locaties die meerdere bedrijven omvatten (zoals bedrijfsverzamelgebouwen, maar ook op een locatie of evenement met meerdere horecaconcepten of een station met winkels en horeca) en waar de verzamelcontainers op een centrale plaats staan, geldt deze uitzondering niet. De uitzonderingen hebben betrekking op het geheel van de locatie en niet op kleinere onderdelen binnen dat geheel.

Uitzondering bij tabel 7 en tabel 8: (semi) openbare ruimte

Het gaat bij deze uitzondering om de vraag of op elke plek waar een afvalbak staat in het bedrijf of de organisatie, ook gescheiden afvalbakken moeten staan. In situaties waar medewerkers voornamelijk het afval produceren en weggooiden, is afvalscheiding goed mogelijk met de juiste organisatie en communicatie. In (semi) openbare buiten- en binnenruimten is goede afvalscheiding lastiger te realiseren. Het afval raakt makkelijker vervuild doordat er veel verschillende particulieren komen en het met name gaat om consumptieafval zoals verpakkingen met etensresten.

Gescheiden houden van afval wordt:

- Wel gevegd op de plekken waar voornamelijk medewerkers het afval produceren. Het gaat dan om de niet-publieke delen zoals de werkplekken van medewerkers, achter de balie in winkels en horeca en in de productieruimte of keuken, inclusief het afval van tafelbediening.
- Niet gevegd in de (semi) openbare ruimte waar voornamelijk particulieren (zoals bezoekers, klanten, leerlingen, leden) het afval weggooiden. Het gaat om de publieke buiten- en binnenruimtes van bijvoorbeeld winkelcentra, stations, attractieparken, onderwijsinstellingen, sportfaciliteiten of fastfoodrestaurants. Het maakt geen verschil of er door de particulieren voor toegang wordt betaald. In deze gevallen is goede afvalscheiding wel gewenst, maar wordt het momenteel nog niet gevegd.

Het scheiden van plastic verpakkingen en drankkartons wordt van bedrijven nu nog niet gevegd (zie tabel 7 en tabel 8), maar dit zal met de aanpassing van de producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen in de toekomst waarschijnlijk veranderen (zie ook de toelichting op kunststofafval). Daarnaast zullen maatregelen rond statiegeld en single use plastics tot veranderingen in het afval van (semi) openbare ruimtes leiden. Bij de herziening van het LAP in 2023 zal de uitwerking van de genoemde verandering in wetgeving worden bekeken en zullen de regels daarbij mogelijk worden aangescherpt.

Nascheiding en gecombineerde inzameling (voor tabel 7 en tabel 8)

Sommige afvalstoffen kunnen goed worden nagescheiden uit restafval. Ook kunnen combinaties van droge afvalstoffen samen ingezameld worden, waarna ze via handmatige of mechanische nascheiding goed kunnen worden gescheiden voor verdere verwerking.

Het beleid hiervoor is:

- Indien kleine afgedankte elektr(on)ische apparaten, lampen en/of batterijen worden ingezameld in een milieubox voor klein gevaarlijk afval (KGA), waardoor nascheiding uit de gecombineerde stroom mogelijk is, wordt scheiden aan de bron niet gevegd als voldaan wordt aan de hieronder genoemde voorwaarden.
- Indien metaal-, kunststof- en houtafval uit restafval of gecombineerde stromen worden nagescheiden, wordt scheiden aan de bron niet gevegd als voldaan wordt aan de hieronder genoemde voorwaarden.

Voorwaarden (cumulatief):

1. de verwerking volgens de minimumstandaard van die afvalstof blijft mogelijk; en
2. na samenvoeging kunnen de verschillende afvalstoffen worden teruggewonnen in een hoeveelheid en kwaliteit die op zijn minst vergelijkbaar zijn met de situatie waarin de betreffende afvalstoffen wel aan de bron gescheiden zouden zijn gehouden; en
3. de nascheiding is zeker, bijvoorbeeld doordat dit is vastgelegd in het contract met de afvalinzamelaar.

Voor bioafval, groenafval, papier en karton, glas, EPS, textiel en matrassen is nascheiding uit restafval of inzameling in gecombineerde stromen geen alternatief voor scheiden aan de bron. Het samen inzamelen van deze afvalstoffen in een voertuig is wel toegestaan als de afvalstoffen niet met elkaar vermengd raken. Bijvoorbeeld omdat een of beide afvalstoffen in verschillende compartimenten, een goed afgesloten zak of ander inzamelmiddel zitten.

B.3.4.2.4 [Toelichting bij tabel 8](#)

Dagelijks, wekelijks, incidenteel

Onder dagelijks wordt verstaan dat het afval gewoonlijk elke werkdag ontstaat. Het kan voorkomen dat het een dag niet gebeurt, maar als dat een uitzondering is dan wordt ook die situatie wel onder dagelijks verstaan. Het betekent dat het afval vrijkomt bij dagelijkse (bedrijfs)activiteiten. Wekelijks of maandelijks betekent op dezelfde manier dat het afval minimaal één keer per week of minimaal één keer per maand ontstaat. Het gaat hier kortom om afval dat frequent of structureel vrijkomt in het bedrijf of de organisatie.

Sommige stromen ontstaan niet structureel in het bedrijf of de organisatie, maar bij bepaalde gebeurtenissen zoals nieuwe aanschaf van (bedrijfs)kleding, vervanging van de inventaris of wijziging van het interieur. Als in die incidentele gevallen meer dan een bepaalde hoeveelheid afval ontstaat, dan wordt gevergd dat dit gescheiden wordt afgevoerd. Bij deze grenzen is rekening gehouden met de relatie met activiteiten van het bedrijf of de organisatie, de omvang van inzamelmiddelen die in gebruik zijn en de kosten ten opzichte van afvoer via het restafval.

Voor tijdelijke evenementen geldt dat gescheiden houden van afval wordt gevergd voor alle van toepassing zijnde afvalstoffen uit tabel 7 en voor de afvalstoffen in tabel 8 boven de in die tabel genoemde incidentele hoeveelheden. Voor evenementen die wel regelmatig plaatsvinden (maandelijks, wekelijks, dagelijks) en/of plaatsvinden op structureel daarvoor ingerichte locaties, gelden dezelfde regels als voor andere bedrijven zoals beschreven in het LAP.

Papier en karton

Dit afval hebben alle bedrijven in meer of mindere mate. Met de regel dat papier en karton gescheiden moet worden als het wekelijks vrijkomt, zal dit ook voor bijna alle bedrijven verplicht zijn. Hierbij gelden alleen de uitzonderingen voor het minimale totale volume, kleine ruimte en de (semi) openbare ruimte. De kosten voor gescheiden inzameling en verwerking van papier zijn lager dan van restafval. Papier is niet bederfelijk en kan langer bewaard worden, waardoor het ook minder vaak dan eens per week kan worden ingezameld.

Papieren bекers, papieren handdoekjes en drankenkartons zijn niet in de tabellen opgenomen, omdat de inzameling en verwerking hiervan nog in ontwikkeling is. Gescheiden houden hiervan is wel wenselijk, maar wordt (nog) niet gevergd.

Bioafval

Biologisch afbreekbaar afval komt bij veel verschillende sectoren vrij. Het gaat hier om bioafval, niet zijnde groenafval. Zie hiervoor de toelichting in bijlage F.5.

Bij elk bedrijf of organisatie ontstaat altijd een beetje bioafval door eten en drinken van medewerkers en/of klanten. Het gaat bij veel bedrijven echter om kleine hoeveelheden. Daarom wordt gescheiden houden hiervoor niet altijd gevergd. Dat is wel het geval als bioafval samenhangt met de activiteiten van het bedrijf of de organisatie. Daarom is gespecificeerd dat gescheiden houden wel gevergd wordt als het ontstaat bij landbouw (productieafval, plantenafval, groente en fruitafval), bij professionele keukens (keukenafval, ook swill genoemd) en bij handel

en verkoop (inclusief veilingen) van voedingsmiddelen of planten (snijresten, onverpakte over-de-datum/onverkoopbare producten). Met professionele keukens wordt bedoeld keukens waar voedsel wordt bereid voor medewerkers of derden.

Swill bestaat uit snijresten en bereide en onbereide voedselresten en wordt onder andere met 120 liter containers ingezameld. Onverpakte of uitgepakte producten die niet meer verkocht kunnen worden, kunnen bij het swill gedaan worden of apart ingezameld worden (veelal in 240 liter containers). In het laatste geval mogen ook verpakte producten erbij. De verwerking van swill via vergisting en compostering is goedkoper dan van restafval. De inzameling en verwerking in totaal is echter duurder in vergelijking met de kosten voor restafval. Vanwege de bestaande verplichting tot gescheiden houden wordt gescheiden houden nu alleen gevegd voor keukenafval/swill en onverpakte (over-de-datum/onverkoopbare) producten.

Als in het bedrijf of de organisatie deze afvalstroom gescheiden moet worden gehouden, wordt ook gevegd dat het bioafval dat op de andere plekken in het bedrijf of de organisatie vrijkomt gescheiden wordt gehouden (behalve bij de uitzondering voor (semi) openbare ruimte).

Glazen verpakkingen

Gescheiden houden van glazen verpakkingafval is verplicht als er elke werkdag glasafval ontstaat in het bedrijf of de organisatie. De kosten voor gescheiden inzameling en verwerking van glazen verpakkingen zijn gelijk of iets hoger dan voor restafval.

Kunststofafval en EPS verpakkingen

Kunststofafval bestaat uit diverse soorten verpakkingen en producten. Een deel van de verpakkingen en producten worden meermalig gebruikt. Een ander deel wordt na gebruik weggegooid. Voor drie soorten kunststofafval wordt in de tabel aangegeven dat gescheiden houden gevegd wordt. Dit zijn veel voorkomende afvalstromen waarvoor inzameling en verwerking in heel Nederland beschikbaar is. De kosten zijn over het algemeen lager of niet significant hoger dan voor restafval.

Verschillende soorten landbouwplastic komt bij de landbouw in grote hoeveelheden vrij en dit hangt direct samen met de activiteiten van het bedrijf of de organisatie. Gescheiden houden wordt daarom altijd gevegd. Kunststof folie bestaat veelal uit transportverpakkingsfolie, zoals krimp- en stretchfolie en hoezen voor de levering van producten. Met EPS verpakkingen wordt groot piepschuim verpakkingsmateriaal bedoeld (niet piepschuim uit bouw). Zowel folie als EPS wordt in speciale zakken ingezameld. Gescheiden houden wordt gevegd als dit wekelijks of incidenteel in grotere volumes in het bedrijf of de organisatie ontstaat.

Plastic bakers, plastic verpakkingen (in combinatie met blik en drinkpakken, ook wel PBD of PMD genoemd) en overig kunststofafval zijn nu niet opgenomen in de tabel. Voor PMD-verpakkingen is de inzameling en verwerking nog in ontwikkeling en zijn de kosten ten opzichte van restafval hoger. Bij de evaluatie van de regels in het LAP wordt opnieuw naar de kunststofafval stromen gekeken. Omdat de producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen aangepast wordt, is de verwachting dat dan voor meer kunststofverpakkingen gescheiden houden gevegd kan worden.

A/B hout en houten verpakkingen

Houtafval wordt ingedeeld in A-hout (ongeverfd en onbehandeld) en B-hout (geverfd, gelakt of verlijmd)⁵⁴. Dit valt onder dezelfde afvalstoffencategorie en mag samen worden ingezameld. Houten verpakkingen zoals pallets en kisten zijn een aparte afvalstoffencategorie. Omdat er in de praktijk geen aparte inzameling bestaat, wordt gescheiden houden bij het bedrijf of de organisatie waar het afval ontstaat (nu nog) niet gevegd. Er ontstaat voor het bedrijf of de organisatie dus geen vergunningplicht bij het mengen van dit afval.

In Nederland is maar beperkte inzameling van kleine hoeveelheden houtafval beschikbaar. De inzameling gebeurt over het algemeen met containers vanaf 3 m³. In de tabel is hierbij aangesloten.

---

⁵⁴ Er bestaat ook nog een categorie C-hout – dat blijft hier buiten beschouwing – zie voor meer info desgewenst het sectorplan hout in deel E van het LAP.

Groenafval

Als groenafval afkomstig is van landbouw, bos, natuur of openbaar groen wordt gescheiden houden altijd geveerd. Dit geldt ook als het bedrijf of de organisatie dit afval wekelijks heeft, zoals bij hoveniers. Voor bedrijven waar incidenteel groenafval vrijkomt zijn containers vanaf 3 m³ algemeen beschikbaar. Hier is in de tabel bij aangesloten.

Textiel

Bij bedrijven komen diverse textielafvalstromen vrij. De belangrijkste zijn (bedrijfs)kleding, linnengoed en onverkoopbaar textiel. Onverkoopbaar textiel kan bijvoorbeeld kleding, linnengoed of woontextiel zijn. De kosten verschillen op basis van de samenstelling van het textiel. Omdat de textielstromen samenhangen met de activiteiten van het bedrijf of de organisatie, wordt gescheiden houden geveerd als deze wekelijks vrijkomen of in grotere hoeveelheden incidenteel ontstaan. Onder textielafval in het LAP valt ook schoeisel, zoals onverkoopbare schoenen en afgedankte werkschoenen (zie [sectorplan 5](#)). Op dit moment wordt gescheiden houden voor schoeisel nog niet geveerd. Er wordt gewerkt aan producentenverantwoordelijkheid voor textiel. Na inwerkintreding zal opnieuw bekeken worden wanneer het gescheiden houden van textiel geveerd kan worden.

Matrassen

Matrassen worden afgedankt door de horeca (hotels, vakantiehuisjes, B&B), zorg (ziekenhuizen, kinderopvang) en de overheid (gevangenis, AZC). Matrassen van bedrijven worden vanaf hoeveelheden van 10 of 20 stuks ingezameld. Afhankelijk van de inzamelaar zijn de kosten hiervoor niet significant hoger dan voor restafval. Voor kleine hoeveelheden is voor bedrijven nog geen landelijk dekkende inzamel- of brengstructuur beschikbaar. Gescheiden houden is wel wenselijk, maar wordt bij kleine hoeveelheden daarom nu nog niet geveerd. Er wordt in de matrasketen gewerkt aan producentenverantwoordelijkheid. In de toekomst zal gescheiden houden voor bedrijven daarom mogelijk wel altijd geveerd worden. Matrassen worden gerecycled en het is daarvoor belangrijk dat deze schoon en droog blijven. Ook kunnen natte matrassen brandgevaar opleveren. De matrassen dienen daarom droog opgeslagen te worden voorafgaand aan de inzameling.

B.3.4.3 [Vooruitblik toekomstige ontwikkelingen voor bedrijfsafval](#)

De uitwerking van de in het LAP opgenomen regels voor het scheiden van bedrijfsafval zullen na invoering worden gevolgd. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de verplichting uit de Kra om regelmatig uitzonderingen op gescheiden inzameling voor bepaalde stromen te toetsen, rekening houdend met goede praktijken op het gebied van de gescheiden inzameling, sortering en verwerking van afval en andere ontwikkelingen op het gebied van afvalbeheer.

Bij een volgende wijziging van het LAP worden in ieder geval de uitzonderingen voor kleine hoeveelheden en kleine ruimte en de uitzondering voor (semi) openbare ruimte opnieuw bekeken en wordt aanscherping overwogen. Ook voor evenementen wordt bekeken welke afvalstromen aanvullend gescheiden moeten worden. Hierbij wordt specifiek gekeken naar papier en karton, bioafval en glazen verpakkingen. De intentie is om gescheiden houden van deze afvalstoffen bij een volgende wijziging van het LAP alsnog verplicht te stellen voor (op zijn minst een deel van de) evenementen.

Op dit moment lopen er diverse initiatieven om te zorgen dat de inzamellogistiek van bedrijfsafval efficiënter wordt. Het doel van het beleid is dat het voor ondernemers makkelijker en betaalbaarder is om afval te scheiden en vervoersbewegingen en emissies beperkt worden. Dit kan aanleiding zijn om het beleid voor het gescheiden houden van afval bij de herziening in 2023 aan te scherpen.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen in kosten en opbrengsten, sorteer- en recyclingmogelijkheden, het meer circulair maken van ketens en uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (zoals verpakkingen, textiel, matrassen). Ook dit kan aanleiding zijn om het beleid voor afvalscheiding door bedrijven in het LAP aan te passen.

B.3.4.4 Mengen van bedrijfsafval tijdens afvalbeheer

Evenals bij gescheiden aangeboden huishoudelijke afvalstoffen (zie paragraaf B.3.3.2.3) is mengen van verschillende categorieën bedrijfsafvalstoffen tijdens inzameling niet toegestaan. Mengen mag dus pas gebeuren op de ontvangende locatie, mits daarvoor een vergunning is verleend⁵⁵. Voor het verlenen van vergunningen om gescheiden ingezamelde afvalstoffen te mengen op de ontvangende locatie is hoofdstuk D.4 toetsingskader.

Afvalbedrijven moeten hun eigen afval, dat niet voortkomt uit het afvalbeheerproces, gescheiden houden net als gewone bedrijven. Voor bijvoorbeeld afval van het kantoor van een inzamelaar of verwerker geldt hetzelfde als voor andere primaire ontdoeners (paragraaf B.3.4.2).

B.3.5 Gevaarlijk afval

De regels voor het gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen in artikel 10.54a Wm en art. 2.12 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de afvalstoffencategorieën in bijlage 11 van de Activiteitenregeling milieubeheer (Abm) gaan bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet over naar het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, artikel 3.39, artikel 3.184 en bijlage II). De regels voor het scheiden van gevaarlijke afvalstoffen in het Abm gelden voor zogenaamde Wm-inrichtingen die zijn aangewezen in het Bor (type A-, B-, en C-inrichtingen). De regels in het Bal gelden straks voor alle bedrijven, organisaties en instellingen. Hier wordt alleen de nieuwe situatie toegelicht. Het beleid in het LAP geldt voor beide wettelijke kaders, maar wordt dus wel op meer situaties van toepassing zodra het Bal in werking is getreden.

B.3.5.1 Regelgeving rond gescheiden houden van gevaarlijk afval

Voor bedrijven geldt een wettelijke verplichting om afval gescheiden te houden en gescheiden af te voeren. In het Bal wordt namelijk het niet gescheiden houden (=mengen) van categorieën gevaarlijk afval van andere categorieën gevaarlijk afval, van niet-gevaarlijk afval en van andere stoffen dan afvalstoffen aangemerkt als milieubelastende activiteit. Dit geldt zowel voor de fase 'voorafgaand aan afvalbeheer' (art. 3.39 Bal) als voor de fase 'tijdens afvalbeheer' (art. 3.184 Bal). Het mengen van gevaarlijk afval is verboden, tenzij men een vergunning heeft (art. 5.1 Ow in combinatie met art. 3.40 Bal respectievelijk art. 3.195 en art. 3.196 Bal). Dit betekent concreet dat eenieder die een categorie gevaarlijke afvalstoffen wil mengen met andere (afval)stoffen, hiervoor een vergunning nodig heeft – ook wanneer dat gebeurt op de locatie waar de betreffende afvalstoffen zijn ontstaan.

Er zijn hierbij drie belangrijke kanttekeningen waarbij de eerste 2 analoog zijn aan die bij bedrijfsafval:

- I In enkele gevallen is ook mengen binnen 1 categorie vergunningplichtig.
- II Voorafgaand aan fase afvalbeheer is samenvoegen van afvalstoffen die behoren tot hetzelfde categorienummer (A- en B-variant) vrijgesteld van vergunningplicht.
- III Inzamelvergunning die mengen toestaat.
- IV Bijzondere regelgeving voor baggerspecie en grond.

Ad I; Mengen binnen categorie toch vergunningplichtig

Evenals bij bedrijfsafval is in enkele specifieke gevallen ook het samenvoegen van afvalstoffen binnen eenzelfde categorie aangewezen als vergunningplichtig. Voor gevaarlijk afval geldt voor de categorieën 11 (*procesafhankelijk industrieel afval*) en 110 (*te storten afval*) van bijlage II van het Bal echter een uitzondering (art. 3.39 en art. 3.196 Bal). Dit geldt ook hier weer uitsluitend voor mengen binnen die categorieën en niet voor opbulken.

Ad II; Voorafgaand aan afvalbeheer mengen van A- en B-variant van hetzelfde categorienummer

Een belangrijke uitzondering op het feit dat voor mengen een vergunning is vereist, betreft – net als bij bedrijfsafval, zie paragraaf B.3.4.1 – het mengen van afvalstoffen die horen tot een A- en een B-variant van hetzelfde categorienummer. Dit gaat dus om het samenvoegen gevaarlijk afval

⁵⁵ Behoudens de vrijstelling die geldt voor biomassa t.b.v. verbranding

en niet-gevaarlijk afval van hetzelfde type. Wanneer dat samenvoegen plaatsvindt 'voorafgaand aan afvalbeheer' – ofwel op de locatie waar de betreffende afvalstoffen zijn ontstaan⁵⁶ – is dit samenvoegen geen milieubelastende activiteit en geldt geen vergunningplicht (voetnoot 2 in bijlage II van het Bal).

Ad III; Inzamelvergunning die mengen toe staat

Gelet op artikel 10.54 Wm is het niet toegestaan om gevaarlijke afvalstoffen tijdens inzamelen of vervoeren te mengen met andere (afval)stoffen. In het Besluit inzamelen afvalstoffen (Bia) is opgenomen dat mengen van verschillende categorieën bedrijfs- en gevaarlijke afvalstoffen tijdens de inzameling niet is toegestaan. Uitzondering hierop betreft de inzameling van gevaarlijke afvalstoffen waarvoor volgens het Bia een inzamelvergunning vereist is en waar in die inzamelvergunning expliciet is opgenomen dat bepaalde afvalstoffen van verschillende categorieën in dat specifieke geval mogen worden samengevoegd. Zie hiervoor verder hoofdstuk D.4.

Ad. IV; Bijzondere regelgeving voor baggerspecie en grond

Evenals bij bedrijfsafval (paragraaf B.3.4.1) geldt hier dat er uitgebreide specifieke regelgeving is voor het mengen van grond en baggerspecie en dat voor eventuele vergunningverlening wordt verwezen naar hoofdstuk D.4.

Het voorgaande is weergegeven in onderstaande samenvattende tabel (tabel 9).

tabel 9 Regelgeving betreffende samenvoegen van gevaarlijke afvalstoffen niet zijnde grond en baggerspecie

samenvoegen gevaarlijk afval fase	binnen 1 categorie	met andere stoffen dan afvalstoffen	met niet-gevaarlijk afval van eenzelfde categorienummer (met de B-variant)	met afval van een ander categorienummer
voorafgaand aan afvalbeheer	toegestaan ⁵⁷ m.u.v. vergunningplicht voor mengen binnen categorieën 11 en 110	vergunning vereist	toegestaan	vergunning vereist
tijdens afvalbeheer	toegestaan ⁵⁷ m.u.v. vergunningplicht voor mengen binnen categorieën 11 en 110	vergunning vereist	vergunning vereist	vergunning vereist

B.3.5.2 Beleid rond gescheiden houden van gevaarlijk afval

Essentieel verschil met bedrijfsafval is dus dat voor gevaarlijk afval niet geldt dat scheiden aan de bron alleen verplicht is voor zover in het LAP staat dat dat gevergd kan worden. Scheiden aan de bron is uitgangspunt en wanneer men daarvan af wil zien behoeft men een vergunning. Voor het verlenen van dergelijke vergunningen is hoofdstuk D.4 toetsingskader.

⁵⁶ In bijzondere gevallen – denk aan de onderhoudsmonteur of hovenier die 'eigen' afval meeneemt naar de eigen locatie – kan het ook om een andere locatie dan waar het is ontstaan gaan – zolang maar geen sprake is van afgifte/inzameling.

⁵⁷ Voorafgaand aan afvalbeheer is dit geregeld als uitzondering op de aanwijzing als milieubelastende activiteit (art. 3.39 Bal) en daarmee uitgezonderd van de vergunningplicht van art 3.40 Bal. In de fase 'tijdens afvalbeheer' is het wel aangewezen als milieubelastende activiteit (art. 3.184 Bal) maar is het via art. 3.196 Bal alsnog uitgezonderd van de vergunningplicht. Voor de fase 'tijdens afvalbeheer' zijn er overigens wel een aantal kanttekeningen die niet direct uit de tabel blijken. Zo (niet limitatief) is mengen binnen dezelfde categorie (anders dan 10, 11, 110 en 111) alleen vergunningvrij als de opslag van het afval ook vergunningvrij is, wordt het mengen binnen dezelfde categorie alsnog vergunningplichtig als het mengen een handeling van 'verwijderen' is en worden menghandelingen soms toch vergunningplichtig omdat het bedrijf andere activiteiten verricht die het bedrijf vergunningplichtig maken (denk aan ippc-bedrijven).

B.3.6 Bouw- en sloopafval van bouwwerken

In deze paragraaf en bijbehorende subparagrafen worden de regels voor het scheiden van bouw- en sloopafval op de locatie waar het vrijkomt (het bouw- en sloopterrein) beschreven voor de situatie waarin de Omgevingswet in werking is getreden. Tot dat moment gelden inhoudelijk vergelijkbare regels op basis van de Regeling bouwbesluit 2012.

B.3.6.1 Regelgeving m.b.t bouw- en sloopafval op het bouw- en sloopterrein

Op de locatie waar bouw- en sloopafval vrijkomt (het bouw- en sloopterrein) als gevolg van activiteiten aan bouwwerken⁵⁸ – ofwel in de fase ‘voorafgaand aan afvalbeheer’ – gelden de regels van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl; artikelen 7.24, 7.25 en 7.26) en ‘tijdens afvalbeheer’ gelden de regels van het Bal. Voor het gescheiden houden van bouw- en sloopafval wordt in het Bal (art. 3.39, lid 2) namelijk een uitzondering gemaakt voor zover het Besluit bouwwerken leefomgeving van toepassing is.

Naast doelvoorschrift dat bouw- en sloopwerkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat tijdens de uitvoering vrijkomend gevaarlijk en overig bouw- en sloopafval deugdelijk wordt gescheiden, kent het Bbl twee middelvoorschriften waarmee aan het doelvoorschrift wordt voldaan:

1. De verplichting om een aantal stromen (zie tabel 10, groep 1) gescheiden te houden ongeacht de omvang waarin deze vrij komen; en
2. De verplichting om een aantal stromen (zie tabel 10, groep 2) gescheiden te houden mits deze vrijkomen in een omvang gelijk of groter dan 1 kubieke meter.

Voor beide verplichtingen kent het Bbl de mogelijkheid om van scheiding aan de bron af te zien wanneer dat op het bouw- en sloopterrein naar het oordeel van het bevoegd gezag redelijkerwijs niet mogelijk is, mits de fracties op een andere plaats worden gescheiden. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit en/of het ontvangen van een melding of van informatie (informatieplicht) kan een bevoegd gezag besluiten maatwerkvoorschriften te stellen ten aanzien van het scheiden van bepaalde categorieën bouw- en sloopafvalstoffen⁵⁹. Deze kunnen ook betrekking hebben op “het waarborgen van duurzaamheid bij het scheiden van bouw- en sloopafval op een bouw- en sloopterrein” (art. 7.2 Bbl). Het is hierbij niet toegestaan om voor andere stromen dan genoemd in tabel 10 verplichtingen op te leggen om deze aan de bron gescheiden te houden aangezien het Bbl op dit punt uitputtend is.

tabel 10 Bronscheiding op het bouw- of sloopterrein

Groep	Gescheiden te houden afvalstoffen	Uitzondering op basis van omvang
1	gevaarlijke afvalstoffen	geen
	teerhoudende dakbedekking, al dan niet met dakbeschot	geen
	teerhoudend asfalt	geen
	gasontladingsslampen	geen
2	bitumineuze dakbedekking, al dan niet met dakbeschot	Indien de hoeveelheid afval van de betreffende fractie minder dan 1 m ³ bedraagt
	niet-teerhoudend asfalt	
	vlakglas, al dan niet met kozijn	
	gipsblokken en gipsplaatmateriaal	
	dakgrind	
armaturen		

Het Bbl heeft uitsluitend betrekking op het al dan niet gescheiden houden van het vrijkomende bouw- en sloopafval zelf en niet op het samenvoegen daarvan met andere afvalstoffen of met niet-afvalstoffen. Daarvoor gelden de regels van het Bal (zie paragrafen B.3.4.1 en B.3.5.1). Ook

⁵⁸ Een bouwwerk is in de Ow gedefinieerd als: “constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties”. Een weg is bijvoorbeeld geen bouwwerk, maar een schutting wel.

⁵⁹ Art. 7.5 Bbl biedt de mogelijkheid om over paragraaf 7.1.5 Bbl (Scheiden bouw- en sloopafval) maatwerkvoorschriften te stellen.

is de werking van het Bbl beperkt tot de locatie van de bouw- en sloopactiviteiten zelf (het Bbl spreekt van 'het bouw- en sloopterrein'). Zodra het bouw- en sloopafval de locatie waar het is ontstaan heeft verlaten – bijvoorbeeld door inzameling of transport naar een locatie van een afvalverwerker – is het Bbl niet langer van toepassing en gelden weer de regels van het Bal (zie opnieuw de paragrafen B.3.4.1 en B.3.5.1).

Het voorgaande is weergegeven in onderstaande samenvattende tabel (tabel 11).

tabel 11 Regelgeving betreffende samenvoegen van bouw- en sloopafval

Samenvoegen deelstromen bsa fase/locatie	binnen 1 categorie van bijlage II van het Bal	met andere stoffen dan afvalstoffen	als gevaarlijk afval met niet-gevaarlijk afval van eenzelfde categorienummer (A- en B-variant)	met afval van een ander categorienummer
bouw- en sloop locatie	toegestaan; Bbl van toepassing en kent op dit punt geen beperkingen; categorieën Bal vallen binnen omschrijvingen van tabel 10	vergunning vereist; buiten reikwijdte Bbl en via Bal aangewezen als vergunningplichtig	niet toegestaan; Bbl van toepassing staat mengen van gevaarlijk afval met niet-gevaarlijk afval niet toe	toegestaan volgens Bbl voor stromen die niet in tabel 9 staan toegestaan voor stromen groep 2 uit tabel 9 als het minder dan 1 kuub betreft toegestaan voor stromen groep 1 en 2 uit tabel 10 als scheiding aan de bron naar oordeel bevoegd gezag redelijkerwijs niet mogelijk is <u>EN</u> de fracties op een andere plaats worden gescheiden
na vervoer vanaf de bouw- en sloop locatie	toegestaan ⁶⁰ m.u.v. vergunningplicht voor categorie 110 en 111	vergunning vereist (m.u.v. mengen: tijdens recyclen of voorbereiden voor hergebruik van afval waarvoor opslag is vrijgesteld van vergunningplicht ⁶¹ van verschillende soorten biomassa t.b.v. verbranden)	vergunning vereist	vergunning vereist (m.u.v. verschillende soorten biomassa t.b.v. verbranden)

B.3.6.2 [Beleid rond bouw- en sloopafval dat op de locatie van de bouw- of sloopactiviteit vrij komt](#)

Zoals aangegeven in paragraaf B.3.6.1 kan het bevoegd gezag middels maatwerkvoorschriften borgen dat afvalscheiding van de in tabel 10 genoemde stromen zo goed mogelijk gebeurt. Hierbij is "het waarborgen van duurzaamheid bij het scheiden van bouw- en sloopafval op een bouw- en sloopterrein" volgens het Bbl het kader.

⁶⁰ Voorafgaand aan afvalbeheer is dit geregeld als uitzondering op de aanwijzing als milieubelastende activiteit (art. 3.39 Bal) en daarmee uitgezonderd van de vergunningplicht van art 3.40 Bal. In de fase 'tijdens afvalbeheer' is het wel aangewezen als milieubelastende activiteit (art. 3.184 Bal) maar is het via art. 3.196 Bal alsnog uitgezonderd van de vergunningplicht. Voor de fase 'tijdens afvalbeheer' zijn er overigens wel een aantal kanttekeningen die niet direct uit de tabel blijken. Zo (niet limitatief) is mengen binnen dezelfde categorie (anders dan 10, 11, 110 en 111) alleen vergunningvrij als de opslag van het afval ook vergunningvrij is, wordt het mengen binnen dezelfde categorie alsnog vergunningplichtig als het mengen een handeling van 'verwijderen' is en worden menghandelingen soms toch vergunningplichtig omdat het bedrijf andere activiteiten verricht die het bedrijf vergunningplichtig maken (denk aan ippc-bedrijven).

⁶¹ Art. 3.195 Bal in samenhang met art. 3.185 Bal.

Het is alleen mogelijk om (afgezien wanneer dit gelet op de omvang niet hoeft) af te zien van scheiding op het bouw- en sloofterrein van de afvalstoffen genoemd in tabel 10 wanneer

- [1] scheiding op het bouw- en sloofterrein redelijkerwijs niet mogelijk is en
- [2] na scheiden op een ander terrein alsnog plaatsvindt.

Omdat de handelingen met afvalstoffen na vervoer vanaf het bouw- en sloofterrein vallen onder reikwijdte van het Bal is vanaf dat moment ook het LAP toetsingskader. Dit betekent dat bij het vergunnen van de scheiding van het bouw- en sloofterrein de minimumstandaard van sectorplan 28 van het LAP toetsingskader is.

In het belang van een duurzaam afvalbeheer is een effectieve nascheiding na afvoer van de bouwplaats (werkingsfeer Bal/LAP) nodig. Hierop is het handelen op de bouwplaats (werkingsfeer Bbl) vanzelfsprekend van invloed. Het mengen van de afvalstromen genoemd in tabel 9 kan leiden tot verontreiniging van schone materiaalstromen (bij mengen met teerhoudend of gevaarlijk afval), verontreiniging door verbrokkeling van en vermenging met gips, sterke afname van recyclemogelijkheden door glasbreuk, etc. Hierom is het - om verontreiniging van materiaalstromen zoveel mogelijk te voorkomen - wenselijk dat de afwijking van tabel 10 zich indien mogelijk beperkt tot het samenvoegen van de afvalstoffen per groep van tabel 10. De afvalstoffen van groepen 1 en 2 worden bij voorkeur niet met elkaar gemengd en ook niet met andere afvalstoffen.

In het kader van het Rijksbrede Programma Circulaire Economie wordt in overleg met het ministerie van BZK gezien of de lijst van op de plaats waar het vrijkomt verplicht te scheiden fracties bouw- en sloofterrein moet worden uitgebreid. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan cellenbeton, EPS, glaswol en steenwol. Dat zou in de toekomst mogelijk kunnen leiden tot aanpassing van het Bbl.

B.3.7 Overig beleid t.a.v. scheiden van afvalstoffen

B.3.7.1 Voedselvermalers

Tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet was het gebruik van voedselvermalers en lozen van het resulterende maaisel op het riool bij wet verboden. Met de komst van de Omgevingswet is dit verbod via de zogenaamde bruidsschat automatisch onderdeel van de gemeentelijke omgevingsplannen, maar hebben gemeenten de komende jaren de mogelijkheid om dit te heroverwegen (zie ook hoofdstuk A.8).

Omdat er op dit gebied initiatieven zijn en pilots worden uitgevoerd worden gemeenten met klem aangeraden tijdig in hun omgevingsplan regels rond voedselvermalers op te nemen. Hierbij dienen gemeenten rekening te houden met het onderstaande en dit in hun omgevingsplan te borgen. Dit geldt daarbij zowel voor het gebruik van vermalers door huishoudens als voor het gebruik door bedrijven binnen de gemeente.

Minimumstandaard voor bioafval van huishoudens en vergelijkbaar bioafval van bedrijven is opwerken tot een toepasbare meststof of bodemverbeteraar. Combinatie met winnen van groene energie is hierbij aanvullend, maar mag niet in de plaats komen van deze hoofddoelstelling. Dit betekent dat het toestaan van het gebruik van voedselvermalers t.b.v. het verwerken van keukenafval in strijd is met een doelmatig afvalbeheer (en dus in strijd is met het LAP) wanneer dit is gekoppeld aan afvoer via een ongescheiden rioolstelsel en verwerking in RWZI. Inzet van voedselvermalers is alleen doelmatig wanneer cumulatief;

- afvoer van het maaisel plaatsvindt via een stelsel gescheiden van ander afval(water), en
- het afgevoerde maaisel separaat van ander afval(water) wordt afgevoerd naar een verwerker, en
- deze verwerker het verwerkt tot een toepasbare meststof of bodemverbeteraar, en
- deze verwerking zeker is en langjarig contractueel is vastgelegd alvorens de toestemming tot plaatsen wordt gegeven (dit laatste om te voorkomen dat na aanleg blijkt dat doelmatige afvoer niet goed is geregeld en de vermalers toch kunnen worden gebruikt en het maaisel alsnog op het riool komt).

B.3.8 Kern van het beleid ten aanzien van afvalscheiding

In deze laatste paragraaf zijn de punten samengevat die de kern vormen van het beleid zoals opgenomen in dit hoofdstuk. Overige informatie in dit hoofdstuk is toelichtend aan onderstaand beleid of dient als duiding bij bijvoorbeeld bestaande wet- en regelgeving of jurisprudentie. Voor wijziging van onderstaande kern van beleid zal altijd een procedure van openbare inspraak worden gevolgd. Voor wijziging van toelichtende delen van dit hoofdstuk zal worden volstaan met bekendmaking.

Voor dit hoofdstuk zijn de volgende paragrafen kern van beleid:

- B.3.2 Algemene uitgangspunten voor afvalscheiding;
- B.3.3.2.2 Beleid m.b.t. gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstoffen door gemeenten;
- B.3.3.3.2 Beleid voor gemeentelijk milieustraten;
- B.3.4.2 Afvalscheiding door bedrijven (voorafgaand aan afvalbeheer) met uitzondering van subparagrafen B.3.4.2.4 (Toelichting bij tabel 8) en B.3.4.3 (Vooruitblik toekomstige ontwikkelingen voor bedrijfsafval),
- B.3.5.2 Beleid rond gescheiden houden van gevaarlijk afval;
- B.3.6.2 Beleid rond bouw- en sloopafval dat op de locatie van de bouw- of sloopactiviteit vrij komt; en
- B.3.7 Overig beleid t.a.v. scheiden van afvalstoffen.